

Belügyminisztérium

Rendészeti Vezetőkiválasztási, Vezetőképzési és Továbbképzési Főosztály

A rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy-és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet alapján végrehajtásra kerülő képzés

TANANYAG

**ERDÉSZETI SZAKSZEMÉLYZET ÉS
JOGOSULT ERDÉSZETI
SZAKSZEMÉLYZET
RÉSZÉRE**

Szerző: dr. Szalay Ferenc r. alezredes
Szakmai lektor: dr. Török Zoltán r. dandártábornok
Pedagógiai lektor: Bányik Anita
Szerkesztő: Kecskés Nikolett

Készült: 2020. április

II. kiadás

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Fejezet: Szakmai ismeretek	7
I.1.	A tevékenységet meghatározó főbb jogszabályok.....	7
I.2.	A rendészeti feladatokat ellátó személyek köre	7
I.3.	A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet Rendészeti törvényben meghatározott kötelezettségei	8
I.3.1.	Intézkedési kötelezettség.....	8
I.3.2.	Jogellenes cselekmény, illetékességi terület	8
I.3.3.	Segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettség.....	8
I.3.4.	Egyen- vagy formaruha viselési kötelezettség	8
I.4.	A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet Rendészeti törvényben meghatározott alkalmazási feltételei	9
I.5.	Az önkormányzati rendészeti szerv és a segédfelügyelő.....	9
I.5.1.	Az önkormányzati rendészeti szerv létrehozása, feladatai	9
I.5.2.	A segédfelügyelő alkalmazásának feltételei	10
I.5.3.	A segédfelügyelő jogai és kötelességei	10
I.6.	Az intézkedések általános szabályai.....	11
I.6.1.	A rendészeti szervhez tartozás igazolása	11
I.6.2.	Az intézkedés megkezdésének és lefolytatásának szabályai.....	11
I.6.3.	Az intézkedések alapelvei	12
I.6.4.	Általános taktikai ajánlások	12
I.6.4.1.	Az intézkedő állás, alaphelyzet kialakítása.....	12
I.6.4.2.	A biztonsági távolság.....	13
I.7.	A kényszerítő eszközök	13
I.7.1.	A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános elvei és szabályai	13
I.7.1.1.	A szükségesség és az arányosság elve	14
I.7.1.2.	A kényszerítő eszközök alkalmazását megelőző intézkedések.....	14
I.7.1.3.	A kényszerítő eszközök alkalmazását követő intézkedések	14
I.7.1.4.	A kényszerítő eszközök alkalmazásának tilalmai.....	15
I.7.1.5.	Kényszerítő eszköz helyett más eszköz igénybevételenek szabályai	15
I.7.1.6.	A kényszerítő eszközök alkalmazásának szabályai	15
I.7.1.7.	A kényszerítő eszközök típusai, fajtái:	16
I.7.1.8.	Testi kényszer	16
I.7.1.9.	Vegyiszköz alkalmazása	16
I.7.2.	Szolgálati kutya és rendőrbot alkalmazásának szabályai	17
I.7.3.	A kényszerítő eszközök és a szolgálati lőfegyver birtoklásának szabályai.....	17
I.8.	Az alkalmazható intézkedések.....	17
I.8.1.	Felszólítás jogellenes magatartás abbahagyására, a cselekmény folytatásának megakadályozása.....	18
I.8.2.	Épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása	18
I.8.3.	A tetten ért személy visszatartása.....	19
I.8.4.	Dolog ideiglenes elvétele	19
I.8.5.	Igazoltatás.....	19
I.8.6.	Ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, valamint jármű feltartóztatása.....	20
I.9.	Az intézkedések, intézkedéssel szembeni panasz kivizsgálása	20
I.9.1.	Jelentéstétel intézkedésről, kényszerítő eszközök alkalmazásáról.....	20
I.9.2.	A jelentések tartalmi, formai követelményei	21

I.9.3.	Az intézkedés kivizsgálása.....	21
I.10.	A szolgálati igazolványra és jelvényre, valamint a rendészeti feladatokat ellátó személyek nyilvántartására vonatkozó rendelkezések	22
I.10.1.	A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet szolgálati igazolványa és jelvénye	22
I.10.2.	A szolgálati igazolvány és jelvény bevonása, visszavonása.....	23
I.11.	A kényszerítő eszközök igénylésének, átvételének, visszavételének és térítésének rendje	23
I.11.1.1.	Az igénylés rendje.....	23
I.11.1.2.	Az átvétel rendje és a térítés rendje	23
I.12.	A rendészeti feladatokat ellátó személyek ruházati ellátására vonatkozó szabályok	24
I.12.1.	Az egyen vagy formaruhára vonatkozó előírások	24
I.12.2.	Az egyen- vagy formaruha viselésére vonatkozó előírások	24
I.12.3.	Az egyen- vagy formaruhával kapcsolatos tilalmak.....	25
I.12.4.	Az ellátási kötelezettség	25
I.13.	Az egyes intézkedések végrehajtásának taktikája.....	25
I.13.1.	A gépjárművek megállításának taktikája.....	25
I.13.2.	A jármű, valamint a csomagátvizsgálás taktikája.....	26
I.13.3.	A ruházat átvizsgálásának taktikája.....	26
I.13.4.	Az ittas, valamint a kábítószer hatása alatt álló személyekkel szembeni intézkedések taktikája	27
I.13.4.1.	Az ittas személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai	27
I.13.4.2.	A kábítószer hatása alatt álló személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai.....	27
II.	Fejezet: Az elsősegélynyújtás	28
II.1.	Az elsősegélynyújtás fogalma, szerepe, esetei	28
II.2.	Sebellátás, vérzések, vérzéscsillapítás	28
II.2.1.	.....	28
II.2.1.	Teendők sebellátás, vérzéscsillapítás során	28
II.2.2.	Szúrt sebek ellátása	28
II.2.3.	Egyéb sérülés típusok.....	28
II.2.3.1.	Hajszáleres vérzés	28
II.2.3.2.	Visszeres vérzés	28
II.2.3.3.	Ütőeres vérzés	29
II.3.	A csontrendszer sérülései	29
II.3.1.	A rándulás és ficam	29
II.3.2.	Csonttörés.....	29
II.3.3.	Gerinc- vagy medencetörés	29
II.3.4.	Koponyaalapi törés.....	29
III.	Fejezet: Jogi ismeretek	30
III.1.	Büntetőjogi ismeretek	30
III.1.1.	A jogos védelem	30
III.1.2.	A végszükség.....	30
III.1.3.	A bűncselekmény elkövetői.....	31
III.2.	Szabálysértési jogi ismeretek	31
III.2.1.	A szabálysértésért való felelősség	31
III.2.2.	A szabálysértési eljárás megindulása	32
III.2.3.	Helyszíni bírság	32

III.2.4.	Szóbeli figyelmeztetés	33
III.3.	Büntetőjogi különös részi tényállások	33
III.3.1.	Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés	33
III.3.2.	Segítségnyújtás elmulasztása.....	33
III.3.3.	Személyi szabadság megsértése	34
III.3.4.	Személyes adattal visszaélés	34
III.3.5.	Környezetkárosítás	34
III.3.6.	Természetkárosítás	35
III.3.7.	Állatkínzás	36
III.3.8.	Orvvadászat	36
III.3.9.	Orvhalászat	37
III.3.10.	Lopás	37
III.3.11.	Rongálás	38
III.3.12.	Jogtalan elsajátítás	38
III.3.13.	Orgazdaság	39
III.3.14.	Közokirat-hamisítás.....	39
III.3.15.	Biztonsági okmány hamisítása	40
III.3.16.	Hamis magánokirat felhasználása	40
III.3.17.	Okirattal visszaélés	40
III.3.18.	Lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés.....	41
III.3.19.	Bántalmazás hivatalos eljárásban	42
III.3.20.	Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában	42
III.3.21.	Jogellenes fogvatartás.....	42
III.3.22.	Hivatali visszaélés	43
III.3.23.	Közfeladati helyzettel visszaélés	43
III.3.24.	Hivatalos személy elleni erőszak.....	44
III.3.25.	Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	44
III.3.26.	Hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak	44
III.3.27.	Vesztegetés	45
III.3.28.	Vesztegetés elfogadása	45
III.4.	Egyes szabálysértések	45
III.4.1.	132. A tulajdon elleni szabálysértés	45
III.4.2.	137. Lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés.....	46
III.4.3.	141. Természetvédelmi szabálysértés.....	47
III.4.4.	161. Személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése	48
III.4.5.	141/A. Fémkereső műszer jogellenes használata	49
III.4.6.	196. Erdőrendészeti szabálysértés	49
III.4.7.	197. Erdei haszonvételek jogosulatlan gyakorlása	51
III.4.8.	198. Felhívással szembeni engedetlenség	52
III.5.	Büntető eljárásjogi ismeretek.....	53
III.5.1.	A feljelentés	53
III.5.2.	A szemle	53
III.6.	Kriminálisztikai ismeretek	53
III.6.1.	Intézkedés tettenérés esetén.....	53
III.6.2.	A helyszínbiztosítás	54
III.6.2.1.	A helyszínbiztosítás feladatai	54
III.6.2.2.	Tájékozódás a helyszín körülményeiről, a helyszín felmérése.....	54
III.6.2.3.	Rendőrség, mentők, tűzoltók értesítése	55
III.6.2.4.	Életmentés, elsősegélynyújtás.	55

III.6.2.5.	Vagyonmentés	55
III.6.2.6.	A tetten ért elkövető elfogása	55
III.6.2.7.	A tanúk helyszínen tartása, illetéktelen személyek eltávolítása	56
III.6.2.8.	A helyszín körülhatárolása, őrzése	56
IV.	Fejezet: A rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet és rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet ágazati szakmai és jogi ismeretei	57
IV.1.	Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet jogállása, irányítása, jogosultságai és kötelességei	57
IV.1.1.	Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet jogállása	57
IV.1.2.	Az erdészeti munkák szakmai irányítása.....	57
IV.1.3.	Az erdészeti szakszemélyzet jogosultságai és kötelességei.....	58
IV.1.4.	Jogosult erdészeti szakszemélyzet további jogosultságai és kötelességei.....	58
IV.2.	Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vételének, nyilvántartásból történő törlésének, tevékenységének és továbbképzésének szabályai, egyenruha viselése.....	59
IV.2.1.	Erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vétele	59
IV.2.2.	Az erdészeti hatóság által szervezett továbbképzések.....	62
IV.2.3.	Törlés a névjegyzékből	63
IV.2.3.1.	A szakszemélyzet törlése a névjegyzékből	63
IV.2.3.2.	A jogosult erdészeti szakszemélyzet törlése a névjegyzékből	63

I. Fejezet: Szakmai ismeretek

Az Alaptörvényben meghatározottak szerint a közrend és a közbiztonság fenntartásának kizárólagos jogosultja és kötelezettje a Kormány irányítása alatt álló rendőrség.

A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság és közrend, valamint az államhatár rendjének a védelme és fenntartása.

A Kormány által irányított rendőrség feladatainak eredményes végrehajtásában működnek közre a rendészeti feladatokat ellátó személyek, akik feladataik ellátása során - törvényi felhatalmazás alapján - az általuk észlelt bűncselekmény, szabálysértés, közigazgatási bírsággal szankcionálandó jogellenes cselekmény vagy önkormányzati rendeletben megállapított jogellenes cselekmény észlelése esetén, a helyszínen intézkedésre és szükség esetén kényszerítő eszköz alkalmazására jogosultak.

I.1. A tevékenységet meghatározó főbb jogszabályok

- 1) Magyarország **Alaptörvénye**;
- 2) 2012. évi CXX. törvény **az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről**, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról (a továbbiakban: **Rendészeti tv.**);
- 3) 86/2012. (XII. 28.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek és a segédfelügyelők által **alkalmazható kényszerítő eszközök** igénylésének, átvételének és visszavételének szabályairól, a térítés módjáról, a kényszerítő eszközök típusaira, fajtáira és az alkalmazásukra, valamint a jelentéstétel és a kivizsgálás rendjére vonatkozó részletes szabályokról;
- 4) 70/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, valamint a fegyveres biztonsági őrök **ruházati ellátására vonatkozó részletes szabályokról** és a kivizsgálás rendjére vonatkozó részletes szabályokról;
- 5) 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök **képzéséről és vizsgáztatásáról**
- 6) 2012. évi II. törvény a **szabálysértésekről**, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről;
- 7) 2012. évi C. törvény a **Büntető Törvénykönyvről**;
- 8) 2017. évi XC. törvény a **büntetőeljárásról**;
- 9) **2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről.**

A tevékenységhez kapcsolódó speciális jogszabályok a IV. fejezetben kerülnek ismertetésre.

I.2. A rendészeti feladatokat ellátó személyek köre

Rendészeti feladatokat ellátó személynek minősül:

- 1) a természetvédelmi őr,
- 2) az erdészeti hatóság rendészeti feladatokat ellátó tagja,
- 3) a hegyőr,
- 4) a hivatásos vadász,
- 5) a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet,
- 6) a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet,
- 7) az állami halőr és a hivatásos halőr,

- 8) a közterület-felügyelő,
- 9) az önkormányzati természetvédelmi őr,
- 10) a mezőőr.

Az egyszerűség és jobb átláthatóság kedvéért a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet és rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakaszemélyzet megnevezés helyett a továbbiakban **rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet** nevet használjuk.

I.3. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet Rendészeti törvényben meghatározott kötelezettségei

- intézkedési kötelezettség,
- jogellenes cselekmény, illetékességi terület
- segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettség,
- egyen- vagy formaruha viselési kötelezettség.

I.3.1. Intézkedési kötelezettség

A **rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet** köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha illetékességi területén, a törvényben meghatározott feladatai ellátása során jogszabálysértő tény, tevékenységet, mulasztást észlel, vagy olyan tény, tevékenységet, mulasztást hoznak tudomására, amely törvényben meghatározott feladatai ellátásával összefüggő ügyben beavatkozást tesz szükségessé.

I.3.2. Jogellenes cselekmény, illetékességi terület

A Rendészeti törvény alkalmazásában a törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekményen a **rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet** esetében az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott közigazgatási bírsággal sújtható cselekményeket, illetékességi területen pedig az erdőt, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületet és az erdészeti magánutat kell érteni.

I.3.3. Segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettség

Köteles a – törvényben meghatározott feladataival összefüggésben – hozzáfordulónak a tőle elvárható segítséget, illetve felvilágosítást megadni.

I.3.4. Egyen- vagy formaruha viselési kötelezettség

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet feladata ellátása során a külön jogszabályban meghatározott egyen- vagy formaruhát köteles viselni, a munkáltató szervezeti formájára és tevékenységére jellemző megkülönböztetéssel.

I.4. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet Rendészeti törvényben meghatározott alkalmazási feltételei

Rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az lehet, aki

- 1) magyar állampolgár,
- 2) tizennyolcadik életévét betöltötte,
- 3) cselekvőképes,
- 4) a feladata ellátásához előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.

Nem lehet rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet,

- 1) aki büntetett előéletű,
- 2) akit a Rendészeti törvényben meghatározott bűncselekmény elkövetése miatt elítéltek,
  - és a mentesítés időtartama, valamint
  - a mentesítés beálltát követően, a Rendészeti törvényben meghatározott idő még nem telt el,
- 3) aki foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll.

A rendőrség – az elkövetett bűncselekmény jellege, az elkövetett bűncselekmény és a jogviszony közötti összefüggés, valamint a munkáltató javaslata alapján kialakított – egyetértésével a kizáró okoktól a munkáltató eltekinthet, amely alapján az érintett személy foglalkoztatható.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet köteles a vele szemben fennálló kizáró okot a munkáltató részére haladéktalanul bejelenteni. A jogviszony létesítésekor az alkalmazási feltételeket az érintett igazolja. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet alkalmazásának kizáró okait – a jogviszony fennállása alatt – a rendőrség évente ellenőrzi.

Ha az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzettel szemben kizáró ok áll fenn, felhívja a munkáltatót a **szolgálati igazolvány és szolgálati jelvény bevonására**, valamint annak a rendőrség részére 8 napon belül történő megküldésére. A rendőrség a tett intézkedéseiről az erdészeti hatóságot értesíti.

I.5. Az önkormányzati rendészeti szerv és a segédfelügyelő

I.5.1. Az önkormányzati rendészeti szerv létrehozása, feladatai

Az önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható:

- 1) az önkormányzati természetvédelmi őr,
- 2) a közterület-felügyelő,
- 3) a mezőőr,
- 4) a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet,
- 5) a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet,
- 6) a hivatásos halőr.

I.5.2. A segédfelügyelő alkalmazásának feltételei

Az önkormányzati rendészeti szerv tagjainak tevékenységét az önkormányzat alkalmazásában álló önkormányzati segédfelügyelő segítheti.

Segédfelügyelő lehet:

- 1) az a büntetlen előéletű,
- 2) magyar állampolgár,
- 3) aki a tizennyolcadik életévét betöltötte,
- 4) cselekvőképes,
- 5) a feladata ellátásához előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.

I.5.3. A segédfelügyelő jogai és kötelességei

A segédfelügyelő önálló intézkedésre és kényszerítő eszköz alkalmazására nem jogosult, közterületen és külterületen végzett munkáját kizárólag az önkormányzati rendészeti szerv tagjának jelenlétében és utasítása szerint végezheti.

A segédfelügyelő önállóan jogosult a helyi közutak, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek esetében a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére, a díj- és pótdíjkövetelés érvényesítésére.

A segédfelügyelő közreműködése nem terjedhet ki:

- az intézkedésekre és
- kényszerítő eszközök alkalmazására.

A segédfelügyelő kizárólag önvédelmi célból

- tarthat magánál vegyi eszközt, rendőrbotot és szolgálati kutyát, valamint
- alkalmazhat testi kényszert.

A segédfelügyelő közreműködik

- 1) az önkormányzati rendészeti szerv, illetve a rendészeti feladatokat ellátó személy feladatkörét érintően az *állampolgárok tájékoztatásában,*
- 2) a rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedéseivel, jelentéstételi kötelezettségével kapcsolatos *jegyzőkönyvek és más iratok előkészítésében,*
- 3) a védett vagyon őrzésével összefüggésben *épület vagy építmény lezárásában,*
- 4) dolog ideiglenes elvétele *esetén az elvesztett dolog őrzésében és szállításában,*
- 5) rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedése folytán *megsérült személynek történő segítségnyújtásban,*
- 6) rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedésével kapcsolatos *értesítési kötelezettség teljesítésében, a helyszín biztosításában.*

A segédfelügyelő feladata ellátása során a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személy utasítására

- 1) megállapítja az ideiglenesen elvett dolog mennyiségét, minőségi állapotát, értékét, azonosítási adatait,
- 2) aláírásra előkészíti az átvételi elismervényt,
- 3) az intézkedés folyamán és a szállítás során gondoskodik az ideiglenesen elvett dolog őrzéséről,
- 4) szükség esetén előkészíti szállításra az ideiglenesen elvett dolgot,
- 5) az ideiglenesen elvett dolog jellegétől és az intézkedés helyétől függően szállítja azt, vagy közreműködik a szállításában.

A segédfelügyelő

- *jelzi* a támogatott rendészeti feladatokat ellátó személynek, ha a rendészeti feladatokat ellátó személy által adott utasítás végrehajtása jogszabályba ütközik,
- *köteles megtagadni* az utasítás végrehajtását, ha azzal bűncselekményt valósítana meg.

A *segédfelügyelő* feladata ellátása során az önkormányzat által meghatározott *formaruhát* viseli.

I.6. Az intézkedések általános szabályai

I.6.1. A rendészeti szervhez tartozás igazolása

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetet az intézkedés során igazolja:

- a külön jogszabályban meghatározott egyen- vagy formaruhája,
- a szolgálati igazolványa és
- a szolgálati jelvénye.

I.6.2. Az intézkedés megkezdésének és lefolytatásának szabályai

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet intézkedését *napszaknak megfelelő köszönéssel*, valamint az intézkedés alá vont személy nemének és életkorának *megfelelő megszólítással* kezdi.

- 1) Ha az *intézkedés eredményességét nem veszélyezteti*:
  - *intézkedés megkezdése* előtt köteles nevét, az erdészeti hatósághoz tartozását,
  - az intézkedés tényét, célját szóban közölni,
  - szolgálati igazolványát felmutatni.
- 2) Ha az *intézkedés eredményességét veszélyezteti*:
  - *intézkedés befejezésekor* köteles nevét, az erdészeti hatósághoz tartozását,
  - az intézkedés tényét, célját szóban közölni,
  - szolgálati igazolványát felmutatni.

Az intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazását követően az intézkedés alá vont személyt *tájékoztatni kell a panasztétel lehetőségéről* és az *előterjesztésre nyitva álló határidőről*.

Az intézkedés megkezdésekor, akkor maradhat el a fentiek közlése, illetve a szolgálati igazolvány felmutatása, ha például a jogellenes cselekmény folyamatban van, és a cselekmény abbahagyására történő felszólítás nem tűr késedelmet, vagy ha például azonnal üldözni kell a jogellenes cselekményt elkövető személyt.

A fentiek közlésének és az igazolvány felmutatásának legvégső ideje az intézkedés befejezése. Amennyiben az intézkedés eredményes lefolytatását elősegíti, nem hiba az intézkedés közben pótolni ezeket. A jogszabályi rendelkezés célja, hogy az intézkedés alá vont személy tisztában legyen vele, hogy ki és milyen célból szólította őt meg.

Ugyancsak ezt a célt szolgálja, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a feladata ellátása során a külön jogszabályban meghatározott egyen- vagy formaruhát köteles viselni, a munkáltató szervezeti formájára és tevékenységére jellemző megkülönböztetéssel.

I.6.3. Az intézkedések alapelvei

A végrehajtott intézkedések során az alábbi alapelveket célszerű figyelembe venni és alkalmazni:

1) Jogszerűség

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet hatáskörébe tartozó ügyekben jár el, olyan módon, hogy az megfeleljen a hatályos jogszabályi előírásoknak.

2) Arányosság

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek úgy kell eljárni a hatáskörébe tartozó ügyekben, hogy az az érintett személyekre nézve a legkisebb hátránnyal járjon.

3) Szakszerűség

Az intézkedése során a legmegfelelőbb eszközöket, valamint taktikát alkalmazza.

4) Objektivitás

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet intézkedése során részrehajlás nélkül intézkedjen.

5) Eredményesség

Törekedni kell az elérni kívánt cél teljesítésére. Amennyiben a jogsértéseket sikerül megelőzni, megakadályozni, illetve megszüntetni, úgy az intézkedés eredményesnek mondható.

6) Biztonságosság

Az intézkedés módját úgy kell megválasztani, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek szem előtt kell tartani az intézkedés alá vont személy, saját maga és társa biztonságát.

7) Kulturáltság

Fontos alapelve, hogy az intézkedés során a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet megfelelő magatartást tanúsítson.

I.6.4. Általános taktikai ajánlások

I.6.4.1. Az intézkedő állás, alaphelyzet kialakítása

Az intézkedő állás célja, jelentősége és formája

Intézkedő állás esetében a gyengébb oldali láb van elöl, vállszéles haránt terpeszben.

Célja: stabil helyzet kialakítása.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet ***ebben a helyzetben jobban ellenáll az intézkedés alá vont személy részéről adódó húzó vagy toló mozdulatoknak, esetleg támadásnak.***

Kisebb támadható felület

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az intézkedő állás felvételével csökkenti az intézkedés alá vont személy által támadható testfelületet.

Lágyrész védelme

Az intézkedés alá vont személy kevésbé éri el az esetleges támadás során a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet sérülékenyebb testrészeit.

I.6.4.2. A biztonsági távolság

A biztonsági távolság kialakítását és fenntartását az alábbiak szerint kell végrehajtani az intézkedés során:

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet tagjainak úgy kell megválasztani helyzetüket, hogy ***folyamatos szemkontaktusban*** legyenek egymással, valamint, hogy az intézkedés alá vont személy látókörükből ne kerülhessen ki.

A biztonságos ***távolság minimum*** akkora legyen, hogy az intézkedés alá vont személy ***egy mozdulattal, lépéssel, ne érje el, ne tudja megütni, megrúgni*** a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetet.

A biztonságos távolság megfelelő megválasztása függ az intézkedés alá vont személy egyéni adottságaitól, úgymint a testsúlyától és testmagasságától.

I.7. A kényszerítő eszközök

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a feladatának jogszerű teljesítése során kényszerítő eszköz alkalmazására törvényben meghatározott feltételek fennállása szerint jogosult. Kényszerítő eszközzel ellátni csak az alkalmazására kiképzett személyt lehet.

I.7.1. A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános elvei és szabályai

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek akkor is be kell tudni fejeznie a megkezdett intézkedést, ha az intézkedés alá vont személy nem működik együtt. Az együttműködés kikényszerítésére szolgálnak a kényszerítő eszközök.

Az intézkedések jelentős részéhez nem szükséges a kényszerítő eszköz alkalmazása, mert az intézkedés alá vont személy önként aláveti magát az intézkedésnek, vagy elegendő őt erre felszólítani.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az ágazati törvényekben meghatározott feladatai ellátása céljából meghatározott feltételek mellett mást felszólíthat arra, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön.

Ha az érintett a felszólításnak nem tesz eleget, vagy egyéb módon ellenszegül, az intézkedés eredményességét kényszerítő eszközök alkalmazásával is köteles biztosítani.

A kényszerítő eszköz alkalmazása tehát nemcsak jogosultság, hanem kötelezettség is abban az esetben, ha az intézkedés csak ezek alkalmazása révén teljesíthető.

A cél: az együttműködés kikényszerítése, és a passzív vagy aktív ellenszegülés megtörése. Ha az ellenszegülés megtört, további kényszerítő eszköz alkalmazásának nincs helye, ha enélkül is biztosítható az intézkedés eredményessége.

I.7.1.1. A szükségesség és az arányosság elve

- **A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet által alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.**
- **Több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.**

Az arányosság elve egyensúlyt biztosít a végrehajtott intézkedés típusa, annak során alkalmazott eszköz és az intézkedéssel elérni kívánt cél között.

Az intézkedés által elérni kívánt cél általában több módon érhető el. A cél eléréséhez szükséges intézkedések és kényszerítő eszközök kiválasztásához nyújt támpontot a szükségesség és arányosság alapelve. Eszerint a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek a rendelkezésére álló lehetőségek közül azt kell kiválasztania, amely a legkisebb jogkorlátozással, a legkisebb sérüléssel vagy károkozással biztosítja az intézkedés eredményességét.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet által alkalmazható kényszerítő eszközt bosszú, megtorlás céljára nem szabad alkalmazni.

I.7.1.2. A kényszerítő eszközök alkalmazását megelőző intézkedések

Mielőtt kényszerítő eszköz alkalmazására kerülne sor – amennyiben a jogszabály eltérően nem rendelkezik –, a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet:

- **köteles felszólítani** az intézkedés alá vont személyt a jogellenes magatartás abbahagyására. A felszólításnak a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával kell megtörténnie,
- **köteles figyelmeztetni**, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A megelőző intézkedések célja, hogy az intézkedés alá vont személy felhagyjon jogellenes magatartásával, és a kényszerítő eszközök alkalmazása nélkül is együttműködjön a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzettel.

I.7.1.3. A kényszerítő eszközök alkalmazását követő intézkedések

- 1) Az intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását.
- 2) Az intézkedés folytán megsérült személy részére segítséget kell nyújtani, szükség esetén orvosi ellátást kell biztosítani.

- 3) A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet gondoskodik arról, hogy a sérült személy kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló erről értesüljön.
- 4) Orvost, mentőt kell értesíteni abban az esetben, ha az intézkedés alá vont személy bármilyen sérülést szenved, ha az intézkedés alá vont személy kér orvosi ellátást, valamint, ha olyan sérülése van, amely az intézkedés előtt keletkezett, nyilatkoztatni kell keletkezésének körülményéről.
- 5) A kényszerítő eszköz alkalmazását haladéktalanul jelenteni kell a munkáltatónak.
- 6) A kényszerítő eszköz alkalmazásának szempontjából a helyszínek csak abban az esetben van jelentősége, ha az azt kiváltó ok helyszínes bűncselekmény, vagy amennyiben súlyos sérüléssel jár annak használata.
- 7) A kényszerítő eszköz alkalmazását követően a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet, két napon belül, írásban jelentést készít a munkáltatója részére.
- 8) A munkáltató az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét kivizsgálja.

I.7.1.4. A kényszerítő eszközök alkalmazásának tilalmai

Kényszerítő eszköz – a testi kényszer kivételével – ***nem alkalmazható:***

- *a magatehetetlen és a gyermekkorú személlyel,*
- *továbbá a terhes nővel szemben,*

ha e körülményekről az intézkedőnek tudomása van, vagy azok számára nyilvánvalóan felismerhetők.

Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, vagy az intézkedés eredményessége anélkül is biztosítható.

I.7.1.5. Kényszerítő eszköz helyett más eszköz igénybevételének szabályai

Ha az igénylő szerv által alkalmazható ***kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre***, vagy a használatára nincs lehetőség, ***más eszköz is igénybe vehető***, amennyiben a helyettesített eszköz alkalmazásának a feltételei fennállnak és az adott eszköz alkalmas az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósítására, feltéve, hogy ilyen célra történő használata nem esik jogszabály tiltó rendelkezésének hatálya alá. ***A kényszerítő eszközökre vonatkozó előírásokat ilyen esetben is megfelelően alkalmazni kell.***

I.7.1.6. A kényszerítő eszközök alkalmazásának szabályai

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet kényszerítő eszközt – az arányosság követelményét szem előtt tartva – akkor alkalmazhat, ha az intézkedés alá vont magatartására, ellenszegülésének mértékére figyelemmel indokolt, így különösen ***azzal szemben, aki***

- az intézkedés során a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet által ***jogszerűen adott utasításokat nem hajtja végre***, de tevéleges ellenszegülést nem mutat (***passzív ellenszegülést tanúsító személy***),
- nem veti magát alá a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jogszerű intézkedésének, ***magatartásával fizikai erőfeszítés útján is igyekszik azt megakadályozni (aktív ellenszegülést tanúsító személy)***,

- az intézkedő rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetre, illetve a támogatására vagy védelmére kelt személyre *rátamad (támadó magatartást tanúsító személy)*.

I.7.1.7. A kényszerítő eszközök típusai, fajtái:

- testi kényszer, és a
- vegyi eszköz.

A rendőrbotot és a szolgálati kutyát a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet kizárólag önvédelmi célból tarthatja magánál, azok az intézkedés kikényszerítése céljából nem alkalmazhatók, ezért kényszerítő eszköznek sem tekinthetők.

I.7.1.8. Testi kényszer

A testi kényszer fajtái:

- megfogás,
- leszorítás,
- elvezetés,
- vagy más, a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés.

A testi kényszer alkalmazásának feltételei

A testi kényszer akkor alkalmazható, ha a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet erőfölénye vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán az intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A testi kényszer a legenyhébb kényszerítő eszköz. Ha az intézkedés eredményessége ezzel is biztosítható, akkor ezt kell alkalmazni.

A testi kényszer megfogást, lefogást, elvezetést vagy más, fizikai erő kifejtéssel valamely cselekvésre, cselekvés abbahagyására kényszerítést jelent.

A támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, illetve a támadás elhárítása érdekében elengedhetetlenül szükséges mértékben önvédelmi fogások is alkalmazhatók.

Nem minősül testi kényszernek, amikor a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet – jogszerű intézkedése során, az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében – a felé kartávolságon belülre lépő, illetve a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erő kifejtéssel magától távol tartja.

I.7.1.9. Vegyi eszköz alkalmazása

A vegyi eszköz alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az intézkedés alá vont személy ellenállása testi kényszer alkalmazásával nem törhető meg.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet *az intézkedés megkezdésekor* – szükség esetén – *a vegyi eszközt készenlétbe helyezi*, és felkészül annak alkalmazására.

I.7.2. Szolgálati kutya és rendőrbot alkalmazásának szabályai

A szolgálati kutya és a rendőrbot nem kényszerítő eszközök, azokat csak támadás esetén lehet alkalmazni, használatukra a jogos védelmi helyzet szabályai alkalmazandók.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet szükség esetén az intézkedés megkezdésekor is már kézbe foghatja a rendőrbotot – vagy a vele egy tekintet alá eső más eszközt –, és felkészülhet a támadás elhárítására, de később is kézbe veheti, ha azt valószínűsíti, hogy támadás fog bekövetkezni.

A rendszeresített rendőrbot hiánya esetén azzal egy tekintet alá esik minden más – a rendszeresített rendőrbotéval azonos hatású – alkalmi eszköz.

A rendőrbot vagy a vele egy tekintet alá eső más eszköz alkalmazásakor az ütésnek lehetőleg a támadó végtagot kell érnie, valamint kerülni kell, hogy az ütés súlyos sérülést okozzon.

A szolgálati kutya – mint ahogy már szó volt róla – csak önvédelmi célból alkalmazható.

Az erre feljogosított rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet csak

- az adott feladatra kiképzett,
- minősítő vizsgával rendelkező,
- egészséges, ápolt és jó erőnlétű kutyával láthat el szolgálatot.

I.7.3. A kényszerítő eszközök és a szolgálati lőfegyver birtoklásának szabályai

Fontos megjegyezni, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az intézkedés kikényszerítése céljából testi kényszert és vegyi eszközt alkalmazhat.

A szolgálati kutyát, a rendőrbotot és a fegyvert kizárólag önvédelmi célból tarthatják maguknál.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet önvédelmi célból maroklőfegyvert birtokolhat.

I.8. Az alkalmazható intézkedések

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet Rendészeti törvényben meghatározott jogosultságainak részletes kifejtése előtt az átláthatóság kedvéért röviden tekintsük át az összes rendészeti feladatot ellátó személy jogosultságait.

Az ágazati törvényekben meghatározott feladatai ellátása céljából minden rendészeti feladatot ellátó személy jogosult:

- 1) a jogellenes cselekmény elkövetőjét az **abbahagyásra felszólítani;**
- 2) a jogellenes **cselekmény folytatását megakadályozni;**
- 3) épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése során az érintett **épületet vagy építményt lezárni**, illetéktelenül belépni kívánó személy **belépését megakadályozni**, valamint az illetéktelenül ott tartózkodókat **eltávolítani;**
- 4) a személyazonossága igazolását, valamint a dolog kiadását megtagadó jogellenes cselekmény elkövetésén **tetten ért személyt visszatartani;**
- 5) a jogellenesen szerzett dolog birtoklásával gyanúsítható személyt **a dolog átadására felszólítani;**
- 6) a jogszabályban meghatározott **dolgot ideiglenesen elvenni;**

- 7) a személyazonosság megállapítása érdekében *igazoltatni*;
- 8) a jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítható személy *ruházatát* kizárólag az érintett személy beleegyezésével *átvizsgálni*;
- 9) illetékességi területén átvizsgálás céljából *a járművet megállítani*;
- 10) a jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítható személy *csomagját* és az elkövetéshez használt *járművet átvizsgálni*.

A kormányzati szolgálati, közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló, a Rendészeti törvény alapján előállításra jogosult rendészeti feladatot ellátó személyek az ágazati törvényekben meghatározott feladataik ellátása céljából jogosultak a fentiekén túl:

- 1) a tetten ért személyt *visszatartani*, ha az előállításnak ellenszegül, vagy az előállítás egyéb okból nem hajtható végre;
- 2) a jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt előzetes figyelmeztetés után **beleegyezése nélkül is átvizsgálni**;
- 3) a tetten ért személyt eljárás lefolytatása érdekében *előállítani*, vagy őt a rendőrséggel egyeztetett helyszínen *a rendőrség részére átadni*;
- 4) a tetten ért személlyel szemben az ellenszegülés megtörése, a szökés megakadályozása érdekében *bilincset alkalmazni*.

A hatályos jogi szabályozás alapján a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet előállításra nem jogosult, így rá az utóbbi jogosultságok nem vonatkoznak.

I.8.1. Felszólítás jogellenes magatartás abbahagyására, a cselekmény folytatásának megakadályozása

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jogosult törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény, szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, valamint a cselekmény folytatásában megakadályozni.

I.8.2. Épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet feladata ellátásakor az általa védett vagyon őrzése során

- az érintett épületet vagy építményt lezárhatja,
- az oda illetéktelenül belépni kívánó személy belépését megakadályozhatja,
- valamint az illetéktelenül ott tartózkodókat eltávolíthatja.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az intézkedés végrehajtása, valamint az ellenszegülés megtörése érdekében

- testi kényszert és
- vegyi eszközt

alkalmazhat, ha a tetten ért személy felszólítás ellenére a cselekményét folytatja, illetőleg a felhívásnak nem tesz eleget.

I.8.3. A tetten ért személy visszatartása

A visszatartás esetei:

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a szolgálata ellátása során jogosult visszatartani:

- a törvényben meghatározott feladatával összefüggő jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért személyt, ha nem igazolja személyazonosságát,
- a dolog kiadását megtagadó személyt.

A visszatartás a rendőrség megérkezéséig, de legfeljebb két óra időtartamig tarthat.

A tetten ért személy visszatartása intézkedés végrehajtása érdekében a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet *testi kényszert és vegyi eszközt alkalmazhat.*

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőrség, illetve az előállításra jogosult szerv értesítése mellett, annak megérkezéséig – de legfeljebb két óra időtartamra – visszatartani.

I.8.4. Dolog ideiglenes elvétele

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet feladatának teljesítése során azt a dolgot, amely az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény alapján zár alá vehető, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény vagy a büntetőeljárásról szóló törvény alapján lefoglalható, bizonyítékként felhasználható, *a rendőrségnek, a jogosultnak, az eljáró bíróságnak, ügyészségnek, nyomozó hatóságnak vagy más hatóságnak történő átadásig átvételi elismervény ellenében ideiglenesen elveheti.*

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a fentiekben írt *dolog birtoklásával gyanúsítható személyt felszólíthatja a jogellenesen szerzett dolog átadására.*

A dolog ideiglenes elvétele intézkedés végrehajtása érdekében a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet testi kényszert és vegyi eszközt alkalmazhat.

I.8.5. Igazoltatás

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet törvényben meghatározott feladataival *összefüggő jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, valamint azon szabálysértés esetén, amely tekintetében helyszíni bírság kiszabására jogosult, annak elkövetésével gyanúsítható személyt, a személyazonosságának megállapítása érdekében igazoltathatja.*

A személyazonosság igazolására alkalmas minden olyan hatósági igazolvány, amely a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben foglalt követelményeknek megfelel. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az általa ismert vagy más jelenlévő, ismert személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az igazoltatás – az igazoltatás okának egyidejű közlésével – csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az igazoltatás során feljelentés megtétele, törvényben meghatározott feladatok ellátása, büntető-, valamint szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárás megindítása céljából **az igazoltatott személy természetes személyazonosító adatait, lakó- vagy tartózkodási helyének, ennek hiányában szálláshelyének adatait kezeli.**

Az igazoltatásra jogosult, ha az igazoltatást követően **nem indul eljárás**, akkor **az igazoltatás során rögzített adatokat törli.**

I.8.6. Ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, valamint jármű feltartóztatása

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet

- a törvényben meghatározott feladatkörébe tartozó jogellenes cselekmény, valamint
- azon szabálysértések esetén, amellyel kapcsolatban helyszíni bírság kiszabására jogosult,

a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy ruházatát kizárólag az érintett személy beleegyezésével, a külön jogszabály alapján zár alá vehető, lefoglalható, bizonyítékként felhasználható dolgok elvétele érdekében vizsgálhatja át.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a törvényben meghatározott feladatkörébe tartozó jogellenes cselekmény, valamint azon szabálysértések esetén, amellyel kapcsolatban helyszíni bírság kiszabására jogosult, a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy **csomagját és az elkövetéshez használt járművet átvizsgálhatja** a fentiekben meghatározott dolgok felkutatása vagy biztosítása érdekében.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az illetékességi területén átvizsgálás céljából a **járművet megállíthatja**, ha alaposan feltételezhető, hogy a jogellenesen megszerzett dolog így fellelhető.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a csomag és az elkövetéshez használt jármű átvizsgálása során, valamint az ellenszegülés megtörése érdekében **testi kényszerít és vegyi eszközt alkalmazhat**, ha a tetten ért személy felszólítás ellenére a cselekményét folytatja, illetőleg a felhívásnak nem tesz eleget.

I.9. Az intézkedések, intézkedéssel szembeni panasz kivizsgálása

I.9.1. Jelentéstétel intézkedésről, kényszerítő eszközök alkalmazásáról

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az intézkedésről, amennyiben kényszerítő eszközök alkalmazására is sor került szóban – haladéktalanul, rövid úton – jelentést tesz a munkáltatójának.

Az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazását követően a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet – két napon belül – írásban jelentést készít a munkáltatója részére, a munkáltató az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét kivizsgálja.

I.9.2. A jelentések tartalmi, formai követelményei

Az írásbeli jelentés tartalmazza

- 1) annak a személynek a nevét, akivel szemben az intézkedést vagy kényszerítő eszközt alkalmazták;
- 2) az intézkedés vagy kényszerítő eszköz
  - alkalmazásának helyszínét,
  - alkalmazásának időpontját,
  - alkalmazásának időtartamát,
  - alkalmazásával szembeni ellenszegülés módját,
  - típusát,
  - alkalmazásának rövid leírását;
- 3) a kényszerítő eszköz alkalmazása során okozott sérülés bekövetkezését és leírását, esetleges egészségügyi ellátás esetén a mentőtiszt vagy orvos nevét, amennyiben elszállították a sérültet, akkor az egészségügyi intézmény megnevezését;
- 4) a jogellenes magatartás abbahagyására történt-e felszólítás, ha nem, ennek mi volt az oka;
- 5) a kényszerítő eszköz alkalmazására történt-e előzetes figyelmeztetés, ha nem, ennek mi volt az oka;
- 6) amennyiben keletkezett anyagi kár, annak mértékét;
- 7) mi történt a sérülttel, ellátására történt-e intézkedés, ha nem, ennek mi volt az oka;
- 8) a támadásra használt eszköz leírását, ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása;
- 9) a tanúk természetes személyazonosító adatait és lakcímét, valamint
- 10) az alkalmazást lehetővé tevő valamennyi jogszabályhelyre történő hivatkozást.

I.9.3. Az intézkedés kivizsgálása

A kivizsgálás során a munkáltató

- 1) kényszerítő eszköz alkalmazásával okozott sérülés esetén meghallgatja azt,
  - akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint
  - azt, aki az eseménynél jelen volt, és meghallgatása a tényállás tisztázását elősegíthetifeltéve, hogy a meghallgatandó személy – ide nem értve a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetet – a meghallgatásához hozzájárult;
- 2) tisztázza a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jelentésében észlelt esetleges ellentmondásokat, továbbá
- 3) a rendelkezésre álló adatok alapján vizsgálja ki a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét abban az esetben, ha az 1. pontban foglaltak alapján hozzájárulásra jogosult személy a meghallgatását vagy a válaszadást megtagadja, illetve elérhetősége a munkáltató írásos megkeresésének kibocsátását követő 30 napon belül nem vált ismertté.

A munkáltató a kivizsgálás során tett megállapításait írásban rögzíti. Ennek során állást foglal a jogszerűség, ezzel összefüggésben a szükségesség és az arányosság követelményének megtartásáról.

Ha megállapítása szerint *a kényszerítő eszköz alkalmazására jogszabálysértő módon került sor, a munkáltató erről – a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés, valamint az intézkedés munkáltatói kivizsgálásáról készült írásos dokumentum egyidejű megküldése mellett – a következő munkanapon értesíti az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásának helye szerint illetékes rendőrkapitányságot.*

Akinek a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet általi kényszerítő eszköz alkalmazása jogát vagy jogos érdekét sértette, **a rendőrséghez fordulhat panasszal.**

A panaszt a kényszerítő eszköz alkalmazásától, ha pedig a panasz előterjesztője az öt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított **nyolc napon, de legkésőbb** a kényszerítő eszköz alkalmazásának időpontjától számított **három hónapon belül** lehet előterjeszteni.

A rendőrség a panaszról a beérkezését követő naptól számított **huszonöt napon belül** – a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint – **dönt.**

A döntéssel szemben a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet, valamint az, akinek kényszerítő eszköz alkalmazása jogát vagy jogos érdekét sértette – a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint fellebbezéssel élhet.

I.10. A szolgálati igazolványra és jelvényre, valamint a rendészeti feladatokat ellátó személyek nyilvántartására vonatkozó rendelkezések

I.10.1. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet szolgálati igazolványa és jelvénye

A *szolgálati igazolványt, illetőleg a szolgálati jelvényt* a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet részére a munkáltató kezdeményezésére **a rendőrség állítja ki, illetve adja ki** igazgatási szolgáltatási díj ellenében.

A kérelem benyújtásakor a munkáltató nyilatkozik arról, hogy az érintett a törvényben meghatározott alkalmazási feltételeket igazolta, vagy munkáltató hiányában a kérelmező igazolja, hogy a meghatározott alkalmazási feltételek fennállnak.

A szolgálati igazolvány tartalmazza

- 1) a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet**
  - családi és utónevét,
  - fényképét,
  - feladatkörét,
- 2) a munkáltató nevét,**
- 3) a kibocsátó megnevezését, valamint**
- 4) az igazolvány egyedi azonosítóját.**

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a feladatai ellátása során mindig köteles szolgálati igazolványát magánál tartani.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet szolgálati igazolványa tartalmazza a „szolgálatban fegyverviselésre jogosult” feliratot is.

I.10.2. A szolgálati igazolvány és jelvény bevonása, visszavonása

*A munkáltató a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **szolgálati igazolványát és szolgálati jelvényét bevonja**, és a rendőrség tájékoztatásával egyidejűleg a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt megküldi, ha a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jogviszonya a jogszabályban meghatározott feltételek hiányában vagy törvényben meghatározott okból megszűnik.*

A **rendőrség** haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított tizenöt napon belül a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt **visszavonja**, ha

- 1) a feltételek hiányában vagy törvényben meghatározott okból a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **jogviszonya megszűnt**,
- 2) **a szolgálati igazolványban szereplő adatok megváltoztak**,
- 3) az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzettel szemben **kizáró ok áll fenn**,
- 4) a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **szakszemélyzeti jogosultsága** a külön jogszabály szerinti okból **megszűnt**.

Az elveszett vagy eltulajdonított szolgálati igazolvány, illetve szolgálati jelvény körözését a rendőrség rendeli el.

I.11. A kényszerítő eszközök igénylésének, átvételének, visszavételének és térítésének rendje

I.11.1.1. Az igénylés rendje

Kényszerítő eszközöket az adott kényszerítő eszköz alkalmazására feljogosított rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet munkáltatója igényelhet.

Az igényelhető kényszerítő eszközök:

- az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv részére rendszeresített gázspray és legfeljebb 50 gramm töltőtömegű könnygázsóró palack (a továbbiakban együtt: vegyi eszköz); valamint
- a rendőrbot.

I.11.1.2. Az átvétel rendje és a térítés rendje

A kényszerítő eszközök igénylése a munkáltató, budapesti székhelye esetén az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv központi szervétől, egyéb esetben a székhelye szerint illetékes megyei rendőr-főkapitányságtól történik.

Az igénylő szerv az igényelt vegyi eszköz, valamint a rendőrbot **ellenértékét köteles megtéríteni**.

I.12. A rendészeti feladatokat ellátó személyek ruházati ellátására vonatkozó szabályok

I.12.1. Az egyen vagy formaruhára vonatkozó előírások

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a tevékenysége, feladata ellátása során jogszabályban meghatározottak szerint összeállított és elfogadott műszaki dokumentáció alapján kialakított egyen- vagy formaruhát köteles viselni.

I.12.2. Az egyen- vagy formaruha viselésére vonatkozó előírások

Ha a munkáltató a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet részére *a munkáltató megnevezését tartalmazó jelzés viselését kötelezően előírja, abban az esetben a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek a jelzést az egyen- vagy formaruházat felső ruházati viseletelemeinek jobb ujján felvarrással, hímzéssel vagy tépőzárral kell rögzítenie.*

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek az egyen- vagy formaruházata felső ruházati viseletelemeinek bal ujján az adott rendészeti tevékenység megnevezését tartalmazó jelzést felvarrással, hímzéssel vagy tépőzárral kell rögzítenie.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek a szolgálati azonosító jelvényt az egyen- vagy formaruházat felső ruházati viseletelemeinek mellszegén, bal oldalt a zsebfedő alatt, a rögzítő gombjára gombolva, vagy az annak megfelelő helyre tűzve kell viselnie. A szolgálati azonosító jelvényt a zsebtakaró alsó szélé alá úgy kell feltűzni, hogy az a zseb függőleges középvonalával egybeessen.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet hímzett azonosítója a szolgálati azonosító jelvény számát tartalmazó ruházati felszerelés, amely a gyakorló öltözetet viselő állomány részére, valamint a szolgálati azonosító jelvény hordására nem alkalmas viselet viselése esetén biztosítja az egyenruhát viselő állomány azonosíthatóságát. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a hímzett azonosítót a szolgálati azonosító jelvény helyén viseli, amelyet tépőzárral is lehet rögzíteni.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet azonosítására alkalmas névkitűzőt az egyen- vagy formaruházat felső ruházati viseletelemeinek jobb oldali mellrészén lévő zsebfedő felső szélének tűzésén, közepén, vagy az ennek megfelelő helyen kell elhelyeznie. Az rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet nevét felvarrással, hímzéssel vagy tépőzárral is lehet rögzíteni.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet egyen- vagy formaruházatát csak feladatai ellátása során, illetve munkába utazás vagy a munkából történő hazautazás céljából a lakóhelye és a feladat ellátási helye közötti legrövidebb útvonalon viselheti, egyéb esetekben viselése tilos.

I.12.3. Az egyen- vagy formaruhával kapcsolatos tilalmak

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet köteles az egyen- vagy formaruha megőrzésére, rendeltetésszerű használatára, állagmegóvására.

Az egyen- vagy formaruhának megváltoztatása és – a testhez igazítást kivéve – átalakítása nem megengedett, továbbá a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **feladata ellátása során az egyen- vagy formaruha jellegén változtató más ruhaneműt nem viselhet.**

Az egyen- vagy formaruha használatból kivonása esetén annak más célra történő további felhasználása csak a szolgálati feladattal kapcsolatos fizikai munkavégzés során, a jelzések eltávolítását követően lehetséges.

I.12.4. Az ellátási kötelezettség

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet egyen- vagy formaruhával történő ellátásáról a munkáltató gondoskodik.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet részére **kiadott egyen- vagy formaruha a munkáltató tulajdona.** Az egyen- vagy formaruha a foglalkoztatás megszűnéséig a rendészeti feladatokat egyen- vagy formaruhában ellátó személy birtokában van.

A munkáltató gondoskodik arról, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a ruházati ellátás alapvető szabályait, valamint az ezzel kapcsolatos **jogait és kötelezettségeit megismerje.**

I.13. Az egyes intézkedések végrehajtásának taktikája

I.13.1. A gépjárművek megállításának taktikája

Gyalogosan történő gépjármű megállítás

- 1) A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **jobb karjának függőleges feltartásával ad jelzést a megállítani kívánt gépjármű vezetőjének** úgy, hogy a tenyér előre néz.
- 2) A megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy a szolgálati jármű és a leállított jármű **más járművek forgalmát ne akadályozza,** ne veszélyeztesse.
- 3) Éjjel, illetve korlátozott látási viszonyok esetén elsősorban **megfelelően megvilágított helyen kerüljön sor a megállításra.**
- 4) A megállítás során a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a szélső forgalmi sáv, útpadka, árok járda felőli részén helyezkedjen el az úttest szélétől kb. 1 méter távolságban.
- 5) A megállításnál figyelmet kell fordítani arra, **hogy a jelzés ne legyen túl korai,** mert a járművezető az intézkedés elkerülésének érdekében megfordulhat vagy letérhet.
- 6) **A jelzést kellő időben kell kiadni,** hogy a jármű vezetőjét ne kényszerítsük hirtelen fékezésre.
- 7) Kísérje figyelemmel a megállítani kívánt gépjárművezető megállási szándékát, amennyiben ezt nem észleli, térjen ki a jármű haladási irányából.
- 8) Amennyiben a gépjármű nem áll meg, a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **igyekezzon megjegyezni a jármű rendszámát, színét, típusát.**
- 9) **Az intézkedés** lehetőség szerint az **úttesten kívül történjen.**

- 10) A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet az intézkedés alá vont személlyel, személyekkel együtt a járdán, útpadkán helyezkedjen el, a gépjármű jobb hátsó sarkánál, kialakítva a megfelelő biztonsági távolságot.
- 11) Abban az esetben, ha a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet nem egyedül intézkedik, ***társa kísérje figyelemmel a járműben tartózkodó személyeket***, valamint az intézkedés alá vont személyek magatartását annak érdekében, hogy az esetleges támadást képes legyen elhárítani.

I.13.2. A jármű, valamint a csomagátvizsgálás taktikája

Az intézkedés során a jármű, valamint a csomagátvizsgálását az alábbiak szerint kell végrehajtani

- 1) A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet a járművek átvizsgálását külső szemrevételezéssel kezdje, majd az utastérrel, csomagtérrel, végezetül a motortérrel folytassa. Az ajtókat, a csomagtartót és a motorháztetőt a járművezetővel nyitassa ki.
- 2) ***A járművek átvizsgálása során a járművezetőt, az utasokat minden esetben szállíttassa ki a járműből.*** A csomagtérbe, motortérbe a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet csak akkor hajoljon be, ha az intézkedés alá vont személy olyan távolságra áll, hogy ellene a csomagtartó vagy a motorház tetejének lecsukásával támadást ne tudjon végrehajtani.
- 3) Csomagok, rakományok, illetve különféle tárgyak ellenőrzése során azok kiszedésére, mozgatására ***a jármű vezetőjét kérje fel.***
- 4) ***Ez a módszer nem alkalmazható*** abban az esetben, ***ha a rakomány, illetve a járműben lévő dolog veszélyes eszköz, különösen lőfegyver, robbanóanyag vagy más, a közbiztonságra veszélyesnek minősített tárgy.***
- 5) ***Támadásra alkalmas eszköz hirtelen elővételének megakadályozása érdekében a rakodást végző személy kezét folyamatosan figyelni kell.***
- 6) Ha a jármű vezetője a felkérésnek nem tesz eleget, ***akkor őt a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet állítsa félre, helyette más személyt kérjen fel.*** Végző soron a tárgyak mozgatását a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet is végezheti, ha őt a társa biztosítani tudja.

I.13.3. A ruházat átvizsgálásának taktikája

Az intézkedés során az arra jogosultnak az alábbiak szerint kell végrehajtania a ruházat átvizsgálását

- 1) Az átvizsgálást végrehajtó rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzetnek ***stabil, biztonságos testtartása legyen.***
- 2) ***Kényszerítő eszközeit*** – szükség szerint – ***akadálytalanul használni tudja.***
- 3) ***Az átvizsgálás nyugodt, határozott, szisztematikus, viszonylag gyors legyen,*** ne legyen kapkodó jellegű és felületes.
- 4) Amennyiben az átvizsgálás során ***feltalálásra kerül egy szűrő-, vágóeszköz, illetve egyéb veszélyes eszköz, minden esetben folytatni kell az átvizsgálást, mert feltételezhető, hogy az intézkedés alá vont személy további hasonló eszközöket is birtokol.***
- 5) ***A ruházatot ne ütögessük, hanem simítással, esetleg gyűrögetéssel vizsgáljuk át,*** fokozott figyelemmel az elrejtett eszközökre.

- 6) A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet először az ellenőrzött személy által **közvetlenül elérhető testzónákat vizsgálja át**, és ahol feltehetően fegyver vagy veszélyes tárgy rejthető el.
- 7) **Kommunikáljon az intézkedés alá vont személlyel**, ezáltal lekötheti a figyelmét, illetve kontrollálhatja szándékát a kérdéseire adott válaszok és a talált eszközök vonatkozásában.
- 8) Kísérje figyelemmel aktuális pszichés állapotát, magatartását, viselkedését, reakcióit.
- 9) **Az átvizsgálandó személy instabil**, az intézkedés akadályozására, szökésre, támadásra alkalmatlan **helyzetben legyen**.
- 10) **Az elvett eszközöket helyezze biztonságba**, senki se férhessen hozzá.
- 11) Amennyiben lehetőség van rá, az **átvizsgálás tanúk jelenlétében történjen**.
- 12) **A ruházatátvizsgálás csak a jogszabályokban előírt feltételek fennállása esetén és módon fogantatosítható**.
- 13) **Az intézkedés alá vont személy emberi és állampolgári jogait csak a szükséges mértékben korlátozhatja**.
- 14) **Tilos indokolatlan fájdalmat okozni, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódot alkalmazni**.
- 15) **A ruházatátvizsgálás nem történhet szemérem sértő módon**.
- 16) **Amennyiben a helyszínen nem biztosítható, hogy a ruházatátvizsgálást azonos nemű személy végezze, az intézkedés alá vontat fel kell szólítani, hogy zsebeit ürítse ki, illetve az egyéb helyen nála lévő dolgokat adja át**.

I.13.4. Az ittas, valamint a kábítószer hatása alatt álló személyekkel szembeni intézkedések taktikája

I.13.4.1. Az ittas személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai

- Az ittas emberek magatartása teljesen **kiszámíthatatlan, gyakran ellentmondóan, logikátlanul cselekszenek, apátiából indulatosságba csaphatnak át**, ezzel veszélyeztetve a rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet testi épségét.
- Az ittas személyekkel szembeni intézkedés **óvatosságot, fokozott figyelmet, körültekintést igényel**. A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **ne bocsátkozzon vitába az ittas személlyel, ne fordítson neki hátat**.
- Az ittas személyek rendkívül **érzékenyek a fájdalomra és más külső behatásokra, fizikai erejük megsokszorozódhat**.

I.13.4.2. A kábítószer hatása alatt álló személyekkel szemben történő intézkedés, a kommunikáció módjai

- A kábítószer használata személyiségkárosodást okoz, amelynek külső, fizikai nyomai is vannak. **Előfordulhatnak magatartási zavarok, zavartság, agresszivitás**.
- A kábítószerrel élvezőkkel szembeni intézkedéshez **elővigyázatosságra, figyelemre, mindemellett pedig határozottságra van szükség**.
- A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet **ne fordítson hátat az intézkedés alá vont személynek, ne engedje, hogy látóköréből kikerüljön**.

II. Fejezet: Az elsősegélynyújtás

II.1. Az elsősegélynyújtás fogalma, szerepe, esetei

Mivel a rendészeti feladatot ellátók gyakran találkoznak sérülésekkel, balesetekkel, és az állampolgárok sokszor tőlük várják ilyen esetekben a segítséget, ezért az elsősegély nyújtási ismeretek naprakészen tartása nagyon fontos feladat.

Az elsősegélynyújtás célja az egészségben hirtelen károsodott személy életének megmentése, állapotromlásának megelőzése és szenvedésének csökkentése.

II.2. Sebellátás, vérzések, vérzéscsillapítás

II.2.1. Teendők sebellátás, vérzéscsillapítás során

A seb környékét megtisztítjuk. A seb környékét fertőtlenítjük. Az így megtisztított és fertőtlenített sebeket befedjük steril csomagolt gézlappal. A sebet befedő gézt rögzíteni lehet pólyával, ragtapasszal, háromszögletű kendővel vagy bármilyen más alkalmas textíliával. Ezután az ellátott testrészt felemeljük, felpolcoljuk, vagy felkötjük és a beteget orvoshoz szállítjuk.

II.2.2. Szúrt sebek ellátása

A légmell kialakulásának lehetősége miatt nagyon veszélyesek lehetnek a mellkason lévő, akár jelentéktelennek látszó, szúrt sebek. A légmell kialakulását a seb légmentes lezárásával tudjuk megelőzni.

Szúrt hasi sérülés esetén a beteget mindenképpen kórházba kell juttatni, még ha a sérülés felületinek látszik is.

II.2.3. Egyéb sérülés típusok

II.2.3.1. Hajszáleres vérzés

Ha csak hajszáleresek sérültek - vagyis amikor a vérzés jellege szivárgó, gyöngyöző és gyakorlatilag magától eláll - külön vérzéscsillapító eljárásra nincs szükség. A hajszáleres vérzés csillapítása maga a fedőkötés.

II.2.3.2. Visszeres vérzés

Amennyiben visszerek sérülnek - melyek az elhasznált vért a szív felé szállítják - úgy a vér színe sötétpiros, és már nemcsak szivárog, hanem folyik. Vénás vérzés csillapításában alapvető, hogy a sérültet a hátára fektetve vérző végtagját magasba emeljük. Erre már általában csillapodik is a vérzés. Helyezzünk tiszta anyagzsebkendőt vagy más hasonló textildarabot a sebre (ha rendelkezésre áll, steril gézlap a legjobb), és gyakoroljunk rá egyenletes nyomást. A mentők kiérkezéséig tartsuk megemelve a végtagot, és folyamatosan nyomjuk, de ne szorítsuk a sebet.

Szükség esetén alkalmazzunk nyomókötést. Gyakori hiba, hogy túl szorosan körülkötözik a sebet, "elkötik" a végtagot, ez azért veszélyes, mert a kötés gátolja a testrészt vérkeringését.

II.2.3.3. Ütőeres vérzés

Ha a vérzés forrása ütőer, a szív felől érkező friss vér színe élénkpiros, a vér a szív ritmusában lüktetve, és spriccelve távozik. Ez a legveszélyesebb vérzés, mivel magától nem áll el, fenn áll az elvérzés veszélye. Az ilyen vérzést tehát mindenképpen csillapítanunk kell.

Fontos a sérült lefektetése, a sérült végtag megemelése, hogy az a szívnél magasabbra kerüljön. Tiszta ruhán át gyakoroljunk erőteljes nyomást a sebre ujjainkkal vagy tenyerünkkel. Ha rendelkezésre áll kötözőpólya, fásli vagy ahhoz hasonló ruhadarab, tekerjük szorosan körbe a végtagot a seb felett és nyomjuk tovább erőteljesen, folyamatosan a sebet a mentők kiérkezéséig.

Ha a sérülés felé vezető, azt a területet ellátó ütőeret alkalmas helyen, esetleg a sebtől távol, a csontos alaphoz tudjuk nyomni egy ujjal, azzal sikerülhet a vérzést nagymértékben csökkenteni vagy akár meg is szüntetni.

Ha más megoldás nincs, csak akkor alkalmazzunk szorító körkötést. Ennek lényege, hogy a seb és a szív között valamilyen eszközzel (gumicső, pólya, sál, stb.) elszorítjuk a végtagot, ezzel csillapítjuk az ütőeres vérzést, de az adott végtag elvesztéséhez vezethet.

II.3. A csontrendszer sérülései

II.3.1. A rándulás és ficam

Annak megállapítása, hogy rándulásról, ficamról vagy akár törésről van szó gyakran csak röntgen-felvétel alapján lehetséges, ezért ez nem is az elsősegélynyújtó feladata.

A legfontosabb teendők a sérült nyugalomba helyezése, a sérülés jegelése vagy borogatása, a sérült testrész rögzítése, lehetőség szerint a szív fölé emelése.

A sérült orvosi vizsgálatra történő szállítása elengedhetetlen, ha a végtag rendellenes pozícióban maradt a sérültnek elviselhetetlen fájdalmai vannak, a sérült terület hűvös, elszíneződött vagy sápadt, vagy zsibbadás, merevség jelentkezik.

II.3.2. Csonttörés

A legjellemzőbb a hosszú csöves csontozatok (alkar, felkar, lábszár, combcsont) közepének a törése.

Ellátás: a csonttöréses beteget mindig rögzítve, a testrészt felemelve vagy felpolcolva kell kórházba szállítani.

II.3.3. Gerinc- vagy medencetörés

Gerinc-, medencetörés, vagy annak gyanúja esetén a beteget a mentők kiérkezéséig lehetőleg ne mozgassuk.

II.3.4. Koponyaalapi törés

A koponyaalapi törés a fej sérülése esetén jöhet létre.

Tünetei: múló vagy maradandó eszméletvesztés, az orrnyílásokból, a fülekből vagy a garatból szivárgó hígítottnak tűnő csekély vérzés (ez utóbbit a száj kinyitása után észlelhetjük).

Az ilyen beteget, még ha eszméletre tér is, kórházba kell szállítani. Ha eszméletlen, indokolt a stabil oldalfekvő helyzet. Nyílt törés esetén az elfertőződés elkerülése érdekében szükséges a seb ellátása.

III. Fejezet: Jogi ismeretek

III.1. Büntetőjogi ismeretek

III.1.1. A jogos védelem

Nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

Jogos védelem esetén *a jogtalan támadással szemben jogos védekezés áll.* A támadás rendszerint erőszakos magatartás, többnyire személy ellen irányul, de javak ellen is irányulhat. A megtámadott személy akkor jár el jogosan, ha cselekménye a támadás elhárításához szükséges. A jogellenes cselekmény következményeit a támadónak, azaz a jogellenes magatartást kifejtőnek kell viselnie. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a támadót valamilyen sérelem éri, annak következményeiért a védekező nem tehető felelőssé. Így nem tehető felelőssé a jogellenes támadást elhárító személy, ha a védekezéssel gondatlanul okoz bármilyen sérelmet, vagy szándékosan okoz kisebb vagy azonos sérelmet.

A jogos védelem alkalmazása során az elhárító cselekmény vonatkozásában a szükségesség és az arányosság követelményének kell fennállnia, vagyis főszabály szerint a védekezés mértékének arányban kell állnia a támadás nagyságával.

Ha a jogtalan támadás oly módon történik, hogy a megtámadott joggal feltételezheti, hogy a támadás az élete ellen irányult, a bíróságnak nem kell vizsgálnia a szükséges mérték kérdését. A törvény úgy rendelkezik, hogy az a személy, akit éjjel támadnak meg, vagy akire fegyverrel támadnak, alappal gondolhatja, hogy a támadás az élete kioltására irányul, és ennek megfelelően választhatja meg a védekezés módját. Ezt a feltételezést a támadók számbeli fölénye is megalapozhatja.

A jogtalan támadást úgy kell tekinteni, mintha az a védekező életének kioltására is irányult volna, ha

- azt személy ellen: éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve vagy csoportosan követik el,
- az a lakásba: éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve vagy csoportosan történő jogtalan behatolás, vagy
- az a lakáshoz tartozó bekerített helyre fegyveresen történő jogtalan behatolás.

Nem büntethető, aki az elhárítás szükséges mértékét ijedtségből vagy menthető felindulásból lépi túl. A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

III.1.2. A végszükség

Nem büntetendő annak a cselekménye, aki saját, illetve más személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelme érdekében így jár el, feltéve, hogy a cselekmény nem okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett. Nem büntethető, aki azért okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból nem ismeri fel a sérelem nagyságát.

A végszükség - a jogos védelemmel szemben - két jogilag védett érdeknek az összeütközése, ahol az egyiknek a védelme csak a másiknak a megsértésével lehetséges. Ebből a szempontból a végszükség hasonló a jogos védelemhez. **Különbség azonban, hogy míg a jogos védelemnél jogtalan támadással szemben védekezik valaki, addig a végszükségben cselekvő személy véletlenül keletkezett, vagy más személy által teremtett veszélyt hárít el.** A veszély elhárításának joga mindenkit megillet szükséghelyzetben, valamint gondatlan bűncselekménnyel szemben.

Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély előidézése felróható, vagy akinek a veszély vállalása foglalkozásánál fogva kötelessége.

III.1.3. A bűncselekmény elkövetői

Az elkövető

Elkövető a tettes, a közvetett tettes és a társtettes (a továbbiakban együtt: tettesek), valamint a felbujtó és a bűnsegéd.

A felbujtót és a bűnsegédet a bűncselekmény részeseinek nevezzük.

Tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja (pl. aki ellopja a fát az erdőből).

Felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír (pl. arra bíztat valakit, hogy lopjon, aki ezt meg is teszi).

Bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez másnak szándékosan segítséget nyújt (pl. kölcsönadja az utánfutóját az ellopott fa elszállításához).

A részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni.

III.2. Szabálysértési jogi ismeretek

III.2.1. A szabálysértésért való felelősség

Szabálysértés miatt az vonható felelősségre, akinek a cselekménye szándékos vagy gondatlan, kivéve, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály csak a szándékos elkövetést bünteti. A szabálysértést elköveti a felbujtó és a bűnsegéd is.

Kísérelt miatt akkor van helye felelősségre vonásnak, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály így rendelkezik.

Nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet – az eljárási bírság kivételével – közigazgatási eljárásban kiszabható bírság alkalmazását rendeli el.

III.2.2. A szabálysértési eljárás megindulása

A szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés, illetve *a közlekedési baleset helyszínén folytatott szemle alapján indul meg.*

A feljelentést, ha a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) eltérően nem rendelkezik, szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy arról feljegyzést kell készíteni.

A feljelentésnek tartalmaznia kell

- a feljelentett cselekmény helyének és idejének, továbbá*
- az elkövetés körülményeinek a leírását,*
- a bizonyítási eszközök megjelölését, továbbá*
- az eljárás alá vont személy ismert személyi adatait.*

Ha lehetőség van rá, a bizonyítási eszközöket csatolni kell a feljelentéshez.

Magánindítványra üldözendő szabálysértés miatt csak a sértett kívánságára indítható meg a szabálysértési eljárás. A magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az eljárás alá vont személy szabálysértési felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.

A magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a szabálysértési eljárás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.

A **magánindítványt** attól a naptól számított **harminc napon belül kell előterjeszteni**, amelyen a magánindítvány előterjesztésére jogosult az eljárás alá vont személy kilétéről tudomást szerzett.

A **magánindítvány a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság érdemi határozatának meghozataláig visszavonható.**

III.2.3. Helyszíni bírság

Helyszíni intézkedés során a *szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben* helyszíni bírság kiszabásának van helye.

A helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig, hat hónapon belül ismételt elkövetés esetén hetvenezer forintig terjedhet.

Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását – a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után – aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Ha az elkövető a megadott határidőn belül nem fizeti meg a helyszíni bírságot, a bíróság szabálysértési elzárásra változtatja át.

III.2.4. Szóbeli figyelmeztetés

Helyszíni intézkedés során a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben szóbeli figyelmeztetést alkalmazhat, ha az elkövetett cselekmény oly csekély mértékben veszélyes a társadalomra, hogy még a helyszíni bírság kiszabása is szükségtelen.

III.3. Büntetőjogi különös részi tényállások

III.3.1. Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés

165. § (1) Aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Foglalkozási szabály a lőfegyver, a robbantószer és a robbanóanyag használatára és kezelésére vonatkozó szabály is.

Elkövetési magatartás: a foglalkozási szabályok megszegése.

A foglalkozási szabályokat a bírói gyakorlat tágan értelmezi. Egyértelműen magában foglalja a keresetszerűen folytatott tevékenységet. A bűncselekmény megállapítása szempontjából az sem bír jelentőséggel, hogy az adott tevékenység igényel-e szakképzettséget vagy sem. Lehet fő vagy mellék foglalkozásként sőt, akár alkalmasszerűen űzött tevékenység is. A bűncselekmény megállapítását nem befolyásolja, hogy ingyenesen vagy ellenszolgáltatásért végezte az elkövető a tevékenységet.

III.3.2. Segítségnyújtás elmulasztása

166. § (1) Aki *nem nyújt tőle elvárható segítséget* sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény azzal valósul meg, hogy az elkövető a sértettet, akinek az élete, testi épsége közvetlen veszélyben van, segítség nélkül hagyja.

A tőle elvárhatóság azt jelenti, hogy a törvény mindenkinek egyéni képességei és lehetőségei alapján teszi kötelezővé a segítségnyújtást.

Minimálisan elvárható, hogy aki ilyen személyről tudomást szerez, az legalább segítséget hívjon vagy értesítse a mentőket vagy más hatóságot. Az orvosoktól, mentősöktől, nővérektől ilyen helyzetben akár az életmentés vagy annak megkezdése is elvárható.

Példa:

Az elkövető az éjszaka folyamán észleli, hogy egy személy a falu határában részegen fekszik a hóban. Tudatában van, hogy az illető meg is fagyhat reggelre, ennek ellenére az illetőt magára hagyja, nem hív segítséget és nem is szól senkinek róla.

III.3.3. Személyi szabadság megsértése

194. § (1) Aki *mást személyi szabadságától megfoszt*, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Mindenkit megillet a szabad mozgás, helyváltoztatás, tartózkodási hely megválasztása. A személyi szabadság megsértése számos formában elkövethető, leggyakoribb valamilyen helyiségbe való bezárás, valahonnan történő távozás megakadályozása.

Példa:

Az elkövető szomszédját tréfából bezárja a pincébe, istállóba.

Az elkövető haragosát testi erejét kihasználva nem engedi kimenni a lépcsőházból.

A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja. Köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Nem valósítja meg a személyi szabadság megsértésének a büntettét, aki a bűncselekmény elkövetésén tetten ért és a helyszínről menekülő személyeket a gépkocsijával üldözőbe veszi, őket elfogja, majd a lakására szállítja, és nyomban értesíti a rendőrséget.

III.3.4. Személyes adattal visszaélés

219. § (1) Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott rendelkezések megszegésével *haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva*

a) *jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel*, vagy

b) *az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja*,

vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elkövetési magatartás: a személyes adat

- jogosulatlan vagy a céltól eltérő kezelése,
- az adatok biztonságát szolgáló intézkedések elmulasztása.

Csak akkor lesz a fenti magatartások elkövetése bűncselekmény, ha haszonszerzési célból követik el, vagy jelentős érdeksérelmet okoz.

A bűncselekmény elkövetője bárki lehet, aki személyes adatokat kezel.

Adatkezelésnek tekintendő a személyes adatok felvétele, tárolása, feldolgozása.

Példa:

Ezt a bűncselekményt követi el az a rendőr, aki kihasználva azt, hogy hozzáfér különböző elektronikus nyilvántartásokhoz, magánnyomozó ismerőseinek különböző személyekről juttatás fejében adatokat továbbít.

III.3.5. Környezetkárosítás

241. § (1) Aki a *földet, a levegőt, a vizet, az élővilágot*, valamint azok *összetevőit jelentős mértékű szennyezéssel* vagy más módon

a) *veszélyezteti*,

b) olyan mértékben *károsítja*, hogy annak természetes vagy *korábbi állapota csak beavatkozással állítható helyre*,

c) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy **korábbi állapota nem állítható helyre**,
környeztkárosítást követ el.

A bűncselekmény elkövetési magatartásai a földnek, a levegőnek, a víznek, az élővilágnak, valamint ezek összetevőinek **a jelentős mértékű szennyezése vagy más módon történő veszélyeztetése, illetve károsítása**.

A környezet szennyezése csak jelentős mérték elérése esetén lesz bűncselekmény.

Tekintettel arra, hogy a különböző vegyi anyagok veszélyessége, mérgező hatása nagyon eltérő, ezért a jelentős mérték meghatározása szakértői feladat.

III.3.6. Természetkárosítás

242. § (1) Aki

a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,

b) védett élő szervezet vagy az Európai Unióban természetvédelmi szempontból jelentős növény- vagy állatfaj egyedét, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,

c) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét

jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az ország területére behozza, onnan kiviszi, azon átszállítja, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

243. § (1) **Aki Natura 2000 területet, védett barlangot, védett természeti területet vagy védett élő szervezetek életközösségét, illetve azok élőhelyét jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja,** büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a természetkárosítás a Natura 2000 terület, a védett barlang, a védett természeti terület vagy a védett élő szervezetek életközössége, illetve azok élőhelye **jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza.**

Az elkövetési tárgyak két csoportra oszthatók:

- **védett szervezet egyedei,** azok bármely fejlődési szakaszában, alakjában, valamint keresztezései, és származékai is;
- **védett területek.**

Az elkövetési magatartások az elkövetési tárgyakhoz kötődnek:

A védett fajok egyedei tekintetében: **megszerzés, tartás, forgalomba hozatal, behozatal, kivitel, átvitel, kereskedés, károsítás, elpusztítás.**

A területek tekintetében: **jelentős mértékű megváltoztatás, jelentős károsítás, megsemmisítés.**

Példa:

Ezt a bűncselekményt követi el, aki a fokozottan védett madár tojásait elpusztítja, illetőleg gyűjti, aki nagy mennyiségű éti csigát gyűjt be eladás céljából.

Természetkárosítás bűncselekményének gyanúja miatt indult eljárás egy olasz állampolgárságú férfi ellen, akinek gépkocsija utasterében lévő hűtőtáskából 156 madártetem került elő. A természetvédelmi hatóság munkatársának szakvéleménye alapján a madarak mindegyike védett

fajhoz tartozott (énekes rigó, réti pityer, búbos pacsirta, mezei pacsirta, kenderike, tengelic, barázdabillegető).

A gondatlanságból okozott természetkárosítás is büntetendő.

Például természetkárosítás bűncselekményét követi el az a mezőgazdasági vállalkozó, aki kellően nem gondoskodik arról, hogy a lovai az Országos Természetvédelmi Hivatal által szigorúan védetté nyilvánított erdőterületre ne hatoljanak be, és így az elkóborolt állatok a gyertyán- és bükkfák kérgének lerágásával, az aljnövényzet letaposásával, a csapások kijárásával és a trágyázással a természetvédelmet ért olyan károsodást okoztak, amely végleges jellegű és helyrehozhatatlan.

III.3.7. Állatkínzás

244. § (1) Aki

a) *gerinces állatot* indokolatlanul oly módon *bántalmaz*, vagy gerinces állattal szemben indokolatlanul *olyan bánásmódot alkalmaz*, amely *alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza*,

b) *gerinces állatát vagy veszélyes állatát elűzi, elhagyja vagy kiteszi*, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekményt az követi el, aki gerinces állatot indokolatlanul bántalmaz, vagy azzal szemben nem megfelelő bánásmódot alkalmaz.

Az állatkínzás bűncselekményének megvalósulásához szükséges, hogy a cselekmény alkalmas legyen maradandó egészségkárosodás okozására, vagy az állat a cselekmény következtében elpusztuljon.

Az is elköveti a bűncselekményt, aki gerinces állatát vagy veszélyes állatát

- elűzi,
- elhagyja vagy
- kiteszi.

Példa:

Állatkínzás bűncselekményét követi el, aki az állat élelemmel, vízzel való ellátásáról szándékosan huzamosabb ideig nem gondoskodik, és ezzel az állat kóros lesoványodását és veseelégtelenség kialakulását idézi elő.

Állatkínzásnak minősül az is, ha az elkövető megunja otthon tartott veszélyes pókját, és azt a közeli parkban szabadon engedi.

III.3.8. Orvvadászat

245. § Aki

a) vadászterületen vadászatra való *jogosultság nélkül*, illetve *idegen vadászterületen vadászként engedély nélkül vad elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenységet végez*,

b) külön jogszabályban meghatározott, a vadfaj valamennyi egyedére kiterjedő vadászati *tilalmi idő hatálya alá eső vadfaj egyedét ejti vagy fogja el*,

c) külön jogszabályban meghatározott *tiltott vadászati eszközzel, tiltott vadászati módon vagy kíméleti területen vad*, illetve *fokozottan védett vagy védett gerinces állat elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenységet végez*,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elkövetési magatartás: vad elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenység végzése.

Nem kell, hogy a vad elejtése megtörténjen, már az erre irányuló tevékenység is megvalósítja a bűncselekményt.

A bűncselekmény elkövetője lehet olyan személy, akinek egyáltalán nincs jogosultsága vadászatra, és olyan is lehet, akinek van, csak éppen nem az adott területen.

Orvvadászatot követ el az is, aki tilalmi időszakban ejti el vagy fogja el a vadat, és az is, aki tiltott eszközzel vagy módszerrel vadászik.

Orvvadászat a kíméleti területen vad, illetve fokozottan védett vagy védett gerinces állat elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenység végzése.

Példa:

Az elkövetők illegálisan, tilalmi időben, ellés előtt ejtenek el három szarvastehenet.

III.3.9. Orvhalászat

246. § Aki

a) ***jogosulatlanul halászhálóval vagy más halászati eszközzel*** – a horgászatot kivéve – ***halfogásra irányuló tevékenységet végez,***

b) külön jogszabályban meghatározott ***tiltott eszközzel, tiltott módon vagy kíméleti területen halfogásra irányuló tevékenységet végez,***

véség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Orvhalászatot az követ el, aki halászhálóval vagy más halászati eszközzel, illetve tiltott eszközzel, tiltott módon, valamint a kíméleti területen történő halfogásra irányuló tevékenységet végez.

A tilalmazott halászati és horgászati eszközök és módszerek felsorolását a halászatról és a horgászatról szóló törvény tartalmazza, így tilos különösen: a váltóáramú elektromos eszközzel, mérgező vagy kábító hatású anyaggal, robbanóanyaggal, szűrőszerszámmal, bűvárszigonnyal vagy más, halfogásra alkalmas bűváreszközzel halfogásra irányuló tevékenységet végezni. Az átlagos vízállású folyó vagy holtág medrének legalább a felét keresztirányban elzáró készülékkel vagy eszközzel, továbbá – a halászatról és a horgászatról szóló törvényben írt kivételekkel – az elektromos eszközökkel való halfogás, valamint a gereblyező horgászati, a hurokvető halászati mód alkalmazása is tilalmazott.

III.3.10. Lopás

370. § (1) ***Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa,*** lopást követ el.

A lopás elkövetési magatartása az elvétel. Csak olyan dologra lehet elkövetni, ami nem az elkövetőé, még részben sem.

Ha az ellopott dolog értéke nem haladja meg az ötvezer forintot, akkor az még nem lesz bűncselekmény, csak tulajdon elleni szabálysértés, kivéve, ha az alábbi, törvényben meghatározott módokon követik el:

- 1) bűnszövetségben,
- 2) közveszély színhelyén,
- 3) üzletszerűen,

- 4) dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik –,
- 5) zsebtolvajlás útján,
- 6) egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével,
- 7) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül behatolva,
- 8) hamis vagy lopott kulcs használatával,
- 9) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére, vagy
- 10) erdőben jogellenes fakivágással.

Példa:

A villamoson az elkövető észrevétlenül kiveszi a sértett ruházatából a pénztárcáját, és azzal a helyszínről távozik.

A szellőztetés céljából nyitva hagyott ajtón az elkövető észrevétlenül bemegy a lakásba, majd az előszobában lévő rádiómagnót elveszi, és azzal elszalad.

Ha az ellopott dolog értéke az ötvenezer forintot meghaladja a körülményektől függetlenül bűncselekmény lesz.

III.3.11. Rongálás

371. § (1) *Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.*

Ha az okozott kár nem haladja meg az ötvenezer forintot, akkor a cselekmény nem lesz bűncselekmény, csupán tulajdon elleni szabálysértés kivéve, ha bünszövetségben vagy falfirka elhelyezésével valósítják meg.

A falfirka az okozott kár értékétől függetlenül bűncselekmény lesz.

Falfirka: festékszóróval, filctollal vagy bármilyen más felületképző anyaggal létrehozott képi, grafikus vagy szöveges felületbevonat, amely nem a vagyontárgy rendeltetésszerű használatához szükséges.

A rongálás jelentheti az idegen vagyontárgy megsemmisítését, elpusztítását, és jelentheti annak megrongálását, vagyis állagsérelem okozását.

Példa:

Az elkövető egy kővel szándékosan betöri szomszédja gépjárművének szélvédőit és lámpáit.

III.3.12. Jogtalan elsajátítás

378. § (1) *Aki*

a) a talált idegen dolgot eltulajdonítja, vagy nyolc napon belül a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette, nem adja át, illetve

b) a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja, vagy nyolc napon belül nem adja vissza,

vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Alapvető érdek, hogy ha valaki elveszíti valamilyen dologát, azt visszakapja, ezért mindenkinek kötelessége, hogy ha ilyet talál, azt megpróbálja visszajuttatni a tulajdonosának.

Ezt kétféle módon teheti meg:

- a tulajdonosnak adja át,
- hatóságnak adja át.

Ugyanígy kell eljárni, ha tévedésből vagy véletlenül kerül valakihez egy dolog. Az átadásra 8 nap áll rendelkezésére.

Példa:

Az elkövető egy vasúti kocsiban kb. 100.000 forint értékű laptopot talál, amit hazavisz, és a fiának ajándékozik.

Az elkövető számlájára korábbi munkáltatója tévedésből átutalja a korábbi fizetésének megfelelő összeget, és ő ezt felhívás ellenére sem hajlandó visszautalni.

III.3.13. Orgazdaság

379. § (1) Aki

a) költségvetési csalásból származó, vámellenőrzés alól elvont nem közösségi árut,

b) jövedéki adózás alól elvont terméket, vagy

c) ***lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dolgot***

vagyoni haszon végett megszerez, elrejt, vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

Az ötvenezer forint alatti értékre elkövetett orgazdaság csak akkor lesz bűncselekmény, ha azt üzletszerűen követik el.

Orgazda az a személy, aki a törvényben meghatározott bűncselekményekből származó dolgot vagyoni haszonszerzés végett megszerzi, elrejt, elidegenítésében közreműködik.

Példa:

Orgazdaság, ha az elkövető az általa is tudottan lopásból származó dolgot a tolvajtól értékesítési célból átveszi.

III.3.14. Közokirat-hamisítás

342. § (1) Aki

a) ***hamis közokiratot készít, vagy közokirat tartalmát meghamisítja,***

b) ***hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,***

c) ***közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó *valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba,**** büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közokiratok alatt olyan papír alapú vagy elektronikus okiratokat értünk, amelyeket bíróság, közjegyző vagy hatósági feladatokat ellátó szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki.

Példa:

Hamis közokirat készítése: az elkövető új köziratot hoz létre.

Közokirat tartalmának meghamisítása: már meglévő közokirat tartalmában végez változtatást pl. nevet, adatot átír.

Felhasználás: minden olyan magatartás, ami valamilyen joghatás kiváltására irányul pl.: más személy érvényes, valódi okmányaival igazolja magát a közúti ellenőrzés során.

Közreműködés valótlán adat, tény vagy nyilatkozat közokiratba foglalásában (intellektuális közokirat-hamisítás): pl. az elkövető az eljárás során más létező személynek adja ki magát, és ennek megfelelő adat kerül az ügyben eljáró hatóságok által készített jegyzőkönyvbe.

III.3.15. Biztonsági okmány hamisítása

344. § *Aki* a külön jogszabályban meghatározott

a) belépésre jogosító hamis biztonsági okmányt készít,

b) belépésre jogosító biztonsági okmány tartalmát meghamisítja,

c) hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi belépésre jogosító biztonsági okmányt felhasznál,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

Az elkövető az Alkotmánybíróság épületébe egy más nevére szóló belépési engedéllyel próbál bejutni.

Az a személy is ezt a bűncselekményt valósítja meg, aki ilyen belépésre jogosító hamis engedélyt készít, vagy meghamisít ilyen engedélyt.

III.3.16. Hamis magánokirat felhasználása

345. § *Aki* jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására *hamis, hamisított vagy valótlán tartalmú magánokiratot felhasznál*, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elkövetési magatartás: a hamis, hamisított vagy valótlán tartalmú magánokirat felhasználása.

A magánokirat olyan okirat, amely a közokiratok kellékeivel nem rendelkezik. Ilyenek például a szerződések, végrendeletek, utazási igazolványok, buszbérletek.

Hamis a magánokirat, ha az azon feltüntetett személy nem azonos azzal, aki azt kiállította.

Hamisított a magánokirat, ha a már létező magánokiraton – jogosulatlanul – tartalmi, formai változtatást végeztek, így az már nem a kiállítójának a nyilatkozatát rögzíti. Valótlán tartalmú

a magánokirat, ha az abban feltüntetettek nem felelnek meg a valóságnak attól függetlenül, hogy az a kiállító nyilatkozatát tartalmazza-e.

Példa:

Az elkövető nem tud beletörődni, hogy elhunyt nagybátyja után annak fia öröklő a vagyont, annak ellenére, hogy 20 éve nem tartotta a kapcsolatot apjával, ezért az elhunyt nevében végrendeletet készít, és azt a hagyatéki eljárás során a közjegyzőhöz benyújtja.

III.3.17. Okirattal visszaélés

346. § (1) *Aki* egy vagy több olyan *közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja,*

a) mástól, annak beleegyezése nélkül jogtalanul megszerez,

b) jogtalanul megsemmisít, megrongál, vagy

c) mástól jogtalanul elvesz, vagy a jogosult elől jogtalanul eltitkol,

véség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha más bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő, **aki jogtalan hasznoszerzés céljából közokiratot átad vagy átvesz.**

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt magánokiratra azért követi el, hogy jogtalan előnyt szerezzen vagy jogtalan hátrányt okozzon, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az okirattal visszaélést az követi el, aki más közokiratát jogtalanul

- 1) megszerzi,
- 2) megsemmisíti,
- 3) megrongálja,
- 4) elveszi,
- 5) jogosult elől eltitkolja,
- 6) jogtalan hasznoszerzés céljából átadja,
- 7) jogtalan hasznoszerzés céljából átveszi.

Példa:

Az elkövető eltulajdonítja haragosa irattárcáját, és azt a benne lévő vezetői engedéllyel, személyi igazolvánnyal együtt a kazánba dobva elégeti.

III.3.18. Lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés

325. § (1) **Aki**

a) lőfegyvert engedély nélkül megszerz vagy tart,

b) lőfegyvert engedély nélkül készít vagy forgalomba hoz,

c) lőfegyvert engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,

d) a lőfegyver készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,

e) engedéllyel tartott lőfegyverét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,
büntetett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki

a) kézilőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiséget meghaladó vagy más lőfegyverhez tartozó lőszer engedély nélkül megszerz vagy tart,

b) lőszer engedély nélkül készít vagy forgalomba hoz,

c) lőszer engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,

d) a lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,

e) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó, csekély mennyiséget meghaladó vagy más lőfegyverhez tartozó lőszer engedéllyel nem rendelkezőnek átad.

E § alkalmazásában csekély mennyiség a legfeljebb tíz darab lőszer.

A bűncselekmény elkövetési tárgya: a lőfegyver és a lőszer.

Lőfegyver: olyan eszköz, amelynek csövéből gáz segítségével 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú lövedék lőhető ki.

Lőszer: olyan egybeszerelt töltény, ami lövedéket, lőport, gyúelegyet tartalmaz.

Elkövetési magatartások:

- készítés, megszerzés, tartás, forgalomba hozás;
- engedély kereteinek túllépése (az elkövető rendelkezik engedéllyel, de túllépi az engedélyben foglaltakat);
- átadás (egyszerű birtokba adást jelent);
- ország területére való behozatal, átvitel, kivitel.

Példa:

Az elkövető egy ismeretlen férfitől vadászfegyvert vásárol, és azt otthonában tárolja, annak ellenére, hogy fegyvertartási engedéllyel nem rendelkezik.

III.3.19. Bántalmazás hivatalos eljárásban

301. § (1) *Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást tetteleg bántalmaz*, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

III.3.20. Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában

302. § (1) *Az a közfeladatot ellátó személy, aki közfeladatának ellátása során mást tetteleg bántalmaz*, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A két bűncselekmény között kizárólag csak annyi a különbség, hogy a bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekmény elkövetője kizárólag hivatalos személy lehet, a bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában bűncselekmény elkövetője pedig a közfeladatot ellátó személy.

Elkövetési magatartás: a hatáskör túllépésével megvalósított tetteges bántalmazás.

Ha a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy jogszerű intézkedése során alkalmaz fizikai kényszert, abban az esetben nem lehet szó bűncselekményről, még akkor sem, ha esetleg sérülése keletkezik az intézkedés alá vontnak.

Példa:

Bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekmény valósul meg akkor is, ha például az intézkedő rendőrt az intézkedése során szidalmazni kezdik, családjára sértő kijelentéseket tesznek, ő pedig önuralmát elveszítve az intézkedés alá vontat többször nagy erővel arcon üti.

Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában bűncselekményét kell megállapítani, ha a polgárőr a közfeladata ellátása során elfogott tolvajt nem adja át a rendőrségnek, hanem e helyett tetteleg bántalmazza, majd elzavarja.

III.3.21. Jogellenes fogvatartás

304. § (1) *Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást személyi szabadságától jogellenesen megfoszt*, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ezt a bűncselekményt csak olyan hivatalos személy követheti el, aki jogosult személyi szabadság elvonására hivatali hatáskörében.

Ilyen bűncselekménynek minősül, ha a hivatalos személy valakit úgy fog el, vesz őrizetbe vagy helyez előzetes letartóztatásba, hogy arra jogszabály nem hatalmazza fel.

Példa:

Ezt a bűncselekményt követi el az a rendőr, aki olyan személyt állít elő, akivel szemben a törvény szerint nem lehetne előállítást alkalmazni.

III.3.22. Hivatali visszaélés

305. § *Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen*

a) hivatali kötelességét megszegi,

b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy

c) hivatali helyzetével egyébként visszaél,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

III.3.23. Közfeladati helyzettel visszaélés

306. § *Az a közfeladatot ellátó személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen*

a) közfeladattal kapcsolatos kötelességét megszegi,

b) közfeladattal kapcsolatos jogkörét túllépi, vagy

c) közfeladati helyzetével egyébként visszaél,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A két bűncselekmény lényegében csak abban különbözik egymástól, hogy az egyik elkövetője csak hivatalos személy, a másiké pedig csak közfeladatot ellátó személy lehet.

A bűncselekmény során az elkövetők – vagy mások – jogtalan előnyhöz jutnak, vagy másoknak jogtalan hátrányt okoznak.

Az előny vagy a hátrány lehet anyagi természetű, de felmerülhet ezen kívül más, így erkölcsi, személyi természetű előny megszerzése vagy hátrány okozása is. A jogtalan előny akár a tettesnél, akár más személynél is megjelenhet.

A kötelesség megszegése azt jelenti, hogy nem teljesíti a számára előírt tevékenységet.

A hatáskör túllépése esetén az elkövető olyan tevékenységet fejt ki, amely hatáskörén kívül esik, amelynek végzésére nincs joga.

A helyzettel való egyéb visszaélésnél a tettes a megbízatásához kapcsolódó jogosítványokat rendeltetésükkel ellentétesen, szabályellenesen alkalmazza.

Példa:

Hivatali visszaélést valósít meg az a szolgálatot teljesítő rendőr, aki a rablás bűncselekményével gyanúsítható személy kezét a bűncselekményből származó tárgyakat tartalmazó kézikocsinhoz bilincseli, és arra kényszeríti, hogy a kocsit a rendőrség épületébe testi erővel behúzza.

III.3.24. Hivatalos személy elleni erőszak

310. § (1) *Aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt*

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,

b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy

c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz,

büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A büntetőjogi védelem a hivatalos személyt csak a jogszerű eljárása során illeti meg, amelyhez minden olyan cselekménye hozzátartozik, amelyet feladatai teljesítése során kifejt. Lényeges azonban, hogy az elkövető a hivatalos személy eljárását, a hivatalos személyi minőségét ténylegesen felismerhesse.

A hivatalos személy akadályozásának az olyan magatartás tekinthető, amely gátolja, nehezíti, késlelteti a hivatalos személy jogszerű eljárásának a végrehajtását. A bűncselekmény csak akkor valósul meg, ha az akadályozás erőszakkal vagy fenyegetéssel történik.

A hivatalos személy intézkedésre kényszerítése akkor merül fel, ha az erőszak vagy fenyegetés alkalmas arra, hogy a sértett eljárásával összefüggésben olyan tevékenységet fejtsen ki, amelyre egyébként is jogosult volna.

Hivatalos személy elleni erőszak büntettét valósítja meg az is, aki a hivatalos személyt eljárása alatt, illetve emiatt bántalmazza.

Példa:

A tetten ért elkövető szándékosan ellöki a rendőrt, hogy el tudjon menekülni.

Bántalmazás alatt a sértett testét érintő erőszakos magatartást értjük.

III.3.25. Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak

311. § A 310. § szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el.

A közfeladatot ellátó személyek nem hivatalos személyek ugyan, azonban a közösség számára igen fontos feladatot látnak el, ezért indokolt, hogy ugyanolyan elbírálás alá essenek, mint a hivatalos személyek, ha működésük során ellenük irányuló erőszakkal vagy fenyegetéssel véghezvitt bűncselekményeket valósítanak meg velük szemben.

Közfeladatot ellátó személy például a lelkész, a pedagógus, a polgárőr, a mentőszolgálat tagja, tömegközlekedési jármű vezetője is.

III.3.26. Hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak

312. § A 310. § szerint büntetendő, aki az ott meghatározott *bűncselekményt hivatalos személy, külföldi hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen követi el.*

A törvény a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatóját is büntetőjogi védelemben részesíti.

Példa:

A szolgálatban levő rendőr kérésére a helyszínt biztosító személy elleni erőszakos magatartás a hivatalos személy támogatója elleni erőszak büntettét valósítja meg.

III.3.27. Vesztegetés

290. § (1) Aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személynek vagy rá tekintettel másnak azért **ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje**, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

Ha a vállalkozó annak érdekében, hogy ő kapjon meg egy munkát, pénzt ígér az egyik ügyintézőnek, hogy tüntesse el a konkurens cég pályázatát.

III.3.28. Vesztegetés elfogadása

291. § (1) Aki gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében végzett tevékenységével kapcsolatban **jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja**, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért jogtalan **előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért**, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

Ha a cég ügyintézője keresi meg az egyik pályázót, hogy ugyan nem ő a legesélyesebb a munkára, de megfelelő összeg ellenében elintézi, hogy ő nyerjen.

Akkor is bűncselekményről beszélünk, ha nem adják át neki a kért összeget, hiszen az előny kérése is bűncselekmény.

A bűncselekmény megállapításához nem szükséges, hogy az előny kérője szabálytalanul járjon el, elegendő, ha megszegi a kötelességét. Ebben az esetben még szigorúbban kell büntetni cselekményéért.

III.4. Egyes szabálysértések

III.4.1. 132. A tulajdon elleni szabálysértés

177. § (1) Aki

a) **ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,**

b) **ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva, csalást, szándékos rongálást,**

c) **ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva hűtlen kezelést**

követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

(2) **Aki idegen, nem gépi meghajtás ú járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, szabálysértést követ el.**

(2a) **Aki földmérési jelet vagy az államhatár megjelölésére szolgáló jelet elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el.**

(3) **Aki a kulturális örökség védett elemeit, a megye-, város-, községhatár vagy a birtokhatár megjelölésére szolgáló hivatalos jelet vagy létesítményt, tömegközlekedési vagy távközlési eszközt, közúti jelzést, parkot vagy ahhoz tartozó felszerelést, természetvédelmi hatósági és**

tájékoztató táblát vagy egyéb közérdeket szolgáló jelet vagy létesítményt gondatlanul megsemmisít, megrongál, elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, a halászati őr, valamint a mezőőr, a természeti, védett természeti és Natura 2000 területeken a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

Ezt a szabálysértést akkor kell megállapítani, ha a törvényben meghatározott jogellenes cselekményeket ötvenezer forintot meg nem haladó értékre követik el, és nincs olyan körülmény ami miatt bűncselekménynek kellene nyilvánítani.

Példa:

Az elkövető a kocsmá asztalán őrizetlenül hagyott húszezer forint értékű mobiltelefont ellopja. Az a személy is elköveti ezt a szabálysértést, aki tudja, hogy lopásból származik a telefon, és háromezer forintért az elkövetőtől megveszi.

Ha bolti pénztáros szándékosan rosszul ad vissza a vásárlónak, és így ötezer forinttal megkárosítja, az is ezt a szabálysértést követi el.

A bolti tolvajokat is emiatt a szabálysértés miatt lehet felelősségre vonni, ha az eltulajdonított érték nem haladja meg az ötvenezer forintot.

Egyes dolgokat még fokozottabban véd a jogalkotó.

Ilyenek:

- 1) földmérési jel,
- 2) államhatár megjelölésére szolgáló jel,
- 3) a kulturális örökség védett elemei,
- 4) a megye-, város-, községhatár vagy a birtokhatár megjelölésére szolgáló hivatalos jel vagy létesítmény,
- 5) tömegközlekedési eszköz,
- 6) távközlési eszköz,
- 7) közúti jelzés,
- 8) park vagy ahhoz tartozó felszerelés,
- 9) természetvédelmi hatósági és tájékoztató tábla vagy egyéb közérdeket szolgáló jel vagy létesítmény.

Ezeknek már gondatlanságból történő *megrongálása, megsemmisítése, elvitele, áthelyezése, elmozdítása* is szabálysértés.

A gyakorlati alkalmazás szempontjából fontos, hogy a tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt bárki visszatarthatja, köteles azonban őt a rendőrségnek haladéktalanul átadni.

III.4.2. 137. Lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés

183. § (1) Aki

a) a lőfegyver vagy lőszer gyártására, tartására, kereskedelmére, javítására vagy használatára és szállítására vonatkozó szabályokat megszegi,

b) lőfegyverdarabot vagy lőszer elemet engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz,

szabálysértést követ el.

(1a) Aki

a) kézilőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiségű lőszer engedély nélkül megszerez vagy tart,

b) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó csekély mennyiségű lőszer engedéllyel nem rendelkezőnek átad, szabálysértést követ el.

(2) Aki

a) a légfegyver, a gáz- és riasztófegyver, a muzeális fegyver, a színházi fegyver, a festéklövő fegyver, illetve a hatástalanított lőfegyver, a flóberttöltény, a gáztöltény, a riasztótöltény, illetve a vaktöltény gyártására, forgalmazására, javítására, megszerzésére, birtoklására, viselésére, tartására vagy használatára vonatkozó szabályokat megszegi,

b) a lőtér üzemeltetésére vonatkozó rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.

(2a) Aki a visszavont hatósági engedélyben meghatározott lőfegyveréhez tartozó, gondatlanságból hatósági engedély nélkül tovább tartott csekély mennyiségű lőszer szabályszerű elidegenítéséről vagy hatósági tárolásba vételéről a hatóság felhívása ellenére három munkanapon belül nem gondoskodik, szabálysértést követ el.

(2b) E § alkalmazásában csekély mennyiség a legfeljebb tíz darab lőszer.

Példa:

A vendéglátó üzletben rendőri intézkedés alá vont, szemmel láthatóan ittas állapotban lévő személy ruházatából egy maroklőfegyver kerül elő. Az ellenőrzés során kiderül, hogy a személy a fegyver tartására engedéllyel rendelkezik. A személy nem fogyaszthatott volna szeszes italt, amíg nála van a fegyver, ezért elkövette a szabálysértést.

III.4.3. 141. Természetvédelmi szabálysértés

187. § (1) Aki

a) a természetvédelmi államigazgatási szerv engedélyéhez vagy szakhatósági hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély vagy szakhatósági hozzájárulás nélkül, vagy az engedélytől, szakhatósági hozzájárulástól eltérő módon végez vagy végeztet, vagy bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget,

b) természeti területen – beleértve a védett természeti, Natura 2000 területet is – a természetvédelmi célokkal össze nem egyeztethető tevékenységet folytat, szemetel, a területet más módon szennyezi, tiltott helyen tartózkodik, engedély nélkül tüzet rak,

c) védett élő szervezet egyedét, származékát vagy barlangi képződményt jogellenesen megrongál, elvisz vagy elpusztít, illetve védett vagy fokozottan védett állatfaj egyedét élettevékenységében jelentős mértékben zavar, szabálysértést követ el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetőjére a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

A szabálysértés elkövetési tárgyai:

- a védett élő szervezet egyede, származéka,
- védett vagy fokozottan védett állatfaj egyede,
- barlangi képződmény.

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartások:

- 1) engedélyhez vagy szakhatósági hozzájárulásához kötött tevékenység engedély vagy szakhatósági hozzájárulás nélküli, vagy az engedélytől, szakhatósági hozzájárulástól eltérő módon történő végzése vagy végeztetése,

- 2) bejelentési kötelezettség elmulasztása,
- 3) a természetvédelmi célokkal össze nem egyeztethető tevékenység folytatása,
- 4) szemetelés, a terület más módon szennyezése,
- 5) tiltott helyen tartózkodás,
- 6) engedély nélküli tüzrakás,
- 7) jogellenes megrongálás,
- 8) megrongálás, elvitel,
- 9) állatfaj egyedének élettevékenységében jelentős mértékben zavarása,
- 10) jogellenes elpusztítás,
- 11) a természet védelmére vonatkozó rendelkezések egyéb módon történő megsértése.

Példa:

Szabálysértést követ el, aki a védett természeti területre gépjárművel engedély nélkül behajt, ott azzal közlekedik, tekintettel arra, hogy a védett természeti területeken tilos, illetve engedélyhez kötött a járművel történő közlekedés.

Természetvédelmi hatósági engedély nélküli fa-, gomba-, gyógynövény gyűjtés védett természeti területen, mennyiségtől függetlenül.

19 tő (egyed) tavaszi hérics természetvédelmi hatósági engedély nélküli gyűjtése. A tavaszi hérics védett, pénzben kifejezett értéke 5.000 ft. Bűncselekmény 100.000 ft-ot elérő érték esetén valósul meg, ami a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb érték.

III.4.4. 161. Személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése

207. § (1) Aki személyazonosító igazolványra vonatkozó jogszabályban *előírt kötelezettségét megszegi*, az igazoltatásra feljogosított személy felszólítására *személyi adatainak bemondását* vagy a személyazonosság igazolására alkalmas *hatósági igazolvány átadását megtagadja*, vagy az *említett adatokra vonatkozólag az intézkedés során valótlan állít*, szabálysértést követ el.

Elkövetési magatartások:

- személyazonosító igazolványra vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettség megszegése,
- a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány átadásának megtagadása,
- személyi adatai bemondásának megtagadása,
- valótlan adatok állítása.

Minden 14. életévét betöltött személynek rendelkeznie kell valamilyen személyazonosításra alkalmas okirattal (személyi igazolvány, útlevél, kártyaformátumú vezetői engedély).

A feljogosított személy felszólítására mindenki köteles igazolni magát, ha nála van a személyazonosító okmánya, akkor azt át kell adnia, ha nincs, adatait be kell diktálnia.

Ha valaki nem tartja magánál a személyazonosító okmányát az még nem szabálysértés, csak abban az esetben, ha nála van, de azt nem adja át, illetve ha nincs nála, és nem diktálja be az adatait, vagy valótlan adatokat diktál be.

Példa:

Az elkövető az igazoltatás során közli, hogy nincs nála a személyi igazolványa, de az végül a ruházatátvizsgálás során kabátja zsebéből előkerül.

III.4.5. 141/A. Fémkereső műszer jogellenes használata

187/A. § (1) Aki fémkereső műszert engedély vagy bejelentés nélkül, illetve engedélytől eltérően használ, szabálysértést követ el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetőjére

a) a természetvédelmi őr,

b) az önkormányzati természetvédelmi őr,

c) az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, valamint

d) a mezőőr

is szabhat ki helyszíni bírságot.

Fémkereső műszer használata - a hivatás gyakorlásához jogszabályban meghatározott módon szükséges használat kivételével - **hatósági engedély alapján végezhető feltérési tevékenység.** A hivatás gyakorlásához szükséges használatot jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.

Fémkereső műszer hivatás gyakorlásához szükséges használatának minősül, ha a fémkereső műszer használója hitelt érdemlően bizonyítja, hogy feladatainak ellátásához szükséges a fémkereső műszer. Hitelt érdemlő bizonyításnak számít a munkaköri leírás, a cégszerűen aláírt megbízás vagy megrendelés.

Fémkereső műszer hivatás gyakorlásához szükséges használata:

- feltérásra jogosult intézmény által fémkereső műszerrel végzett lelet- és lelőhely-felderítés,
- tervszerű lőszermentesítés,
- közmű-nyomvonal keresése,
- háborús kegyelettel összefüggő feltérás, exhumálás.

Fémkereső műszer nyilvántartott régészeti lelőhelyen történő használata régészeti feltérési tevékenységnek minősül.

A fémkereső műszer hivatáshoz nem kötött használatának engedélyezése iránti kérelmet a hatóságnak kell benyújtani.

A fémkereső műszer használatára vonatkozó engedély tartalmazza:

- az engedély jogosultjának nevét és címét,
- a fémkereső műszer használatával érintett terület azonosítására alkalmas megjelölését és a tevékenység végzésének idejét.

A fémkereső műszer használatára vonatkozó rendelkezéseket a bűnüldöző és nyomozó szervek feladatellátására, valamint a tűzszerészeti tevékenységre nem kell alkalmazni.

III.4.6. 196. Erdőrendészeti szabálysértés

242. § (1) Aki *erdőben*, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy *erdészeti létesítmény területén gazdasági vagy műszaki célt, valamint a fenntartható erdőgazdálkodást, az erdő védelmét, illetve az erdészeti kutatást szolgáló jelet, tárgyat jogtalanul megsemmisít, megrongál vagy eredeti helyéről eltávolít*, szabálysértést követ el.

(2) Aki olyan **erdőben, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy erdészeti létesítmény területén jár, vagy járművel közlekedik, ahol a forgalmat jogszabály tiltja, vagy azt jogszabály felhatalmazása alapján korlátozzák vagy megtiltják,** szabálysértést követ el.

(2a) Aki erdőben, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, fásításban vagy erdészeti létesítmény területén **a tűzgyújtási előírásokat megszegi, közvetlenül vagy közvetve tüzet okozó tárgyat helyez el, vagy a gyújtott tűz őrzéséről, valamint annak a – helyszínről való távozás előtti – biztonságos eloltásáról nem gondoskodik,** szabálysértést követ el.

(2b) Aki az erdőgazdálkodásért felelős miniszter vagy az erdészeti hatóság által elrendelt **tűzgyújtási tilalom hatálya alatt a tűzgyújtási, tűzvédelmi előírásokat megszegi,** szabálysértést követ el.

(3) Az (1)–(2b) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, természeti, védett természeti és Natura 2000 területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

Az (1) bekezdés szerinti erdőrendészeti szabálysértést **csak természeti területnek nem minősülő**

- erdőben,
- erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy
- erdészeti létesítmény

területén lehet elkövetni.

A szabálysértés elkövetési tárgyai: gazdasági vagy műszaki célt, valamint a fenntartható erdőgazdálkodást, az erdő védelmét, illetve az erdészeti kutatást szolgáló

- **jelek,**
- **tárgyak.**

Elkövetési magatartás: ezeknek a tárgyaknak a

- **megsemmisítése,**
- **megrongálása,**
- **eredeti helyéről való eltávolítása.**

Az erdőgazdálkodó az erdőterületen erdőgazdálkodási műveletekkel kapcsolatos gazdasági jeleket, tárgyakat, tájékoztatással kapcsolatos határjeleket, és egyéb műszaki jeleket, tárgyakat köteles elhelyezni. Ezeknek a jeleknek, tárgyaknak a megsemmisítése, megrongálása, eltávolítása minősül szabálysértésnek.

A (2) bekezdés szerinti erdőrendészeti szabálysértést is **csak olyan természeti területnek nem minősülő**

- erdőben,
- erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy
- erdészeti létesítmény

területén lehet elkövetni, **ahol a forgalmat jogszabály tiltja, vagy azt jogszabály felhatalmazása alapján korlátozzák vagy megtiltják.**

Elkövetési magatartás az elkövetési helyeken történő

- **jogellenes járás,**
- **jogellenesen járművel történő közlekedés.**

A természeti területnek minősülő erdőben történő közlekedés nem erdőrendészeti szabálysértést, hanem természetvédelmi szabálysértést valósít meg.

A (2a) és (2b) bekezdéssel az erdőrendészeti szabálysértés elkövetési magatartásai tovább kibővültek a tűzgyújtás, tűzvédelmi szabályok megsértésével.

Elkövetési magatartások:

- 1) **a tűzgyújtási előírásokat megszegése,**
- 2) **tüzet okozó tárgyat elhelyezése,**
- 3) **a gyújtott tűz őrzéséről nem gondoskodás, valamint**
- 4) **a gyújtott tűz – helyszínről való távozás előtti – biztonságos eloltásáról nem gondoskodás**
- 5) **tűzgyújtási tilalom hatálya alatt a tűzgyújtási, tűzvédelmi előírásokat megszegése**

Helyszíni bírság kiszabására e szabálysértés esetében is lehetőség van a Natura 2000 területeken.

III.4.7. 197. Erdei haszonvételek jogosulatlan gyakorlása

243. § (1) Aki

a) erdőben, valamint erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen a külön jogszabályban meghatározott **erdei haszonvételeket** – a fakitermelés, a vadászati jog gyakorlása vagy hasznosítása, valamint az elhalt fekvő fa és gally gyűjtése, illetve elhalt, száraz ág nyesése kivételével – **jogszerűtlenül gyakorolja,**

b) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott erdei faválasztékot az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott szállítójegy nélkül szállít, szabálysértést követ el.

(1a) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt kiszabott pénzbírságról, helyszíni bírságról a szabálysértési hatóság, valamint a helyszíni bírságolásra jogosult szerv vagy személy haladéktalanul értesíti az erdészeti hatóságot.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, a természeti, védett természeti és Natura 2000 területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

Elkövetési magatartások:

- erdei haszonvételek jogszerűtlen gyakorlása,
- erdei faválaszték szállítójegy nélküli szállítása

Egyes haszonvételek gyakorlásához hatósági engedély is szükséges. Például szaporítóanyag gyűjtése felújítás alatt lévő erdőrészen, vagy fenyőgyanta gyűjtése.

Méhészeti tevékenységet állami erdőben a jogszabályok betartása mellett szabadon lehet végezni, magántulajdonú erdőben az erdőgazdálkodó engedélye szükséges hozzá.

Gomba, vadgyümölcs, virág illetőleg gyógynövény gyűjtése az állami erdőben egyéni szükségletet meg nem haladó mértékben szabadon végezhető.

Magánerdő területén bármilyen mértékű, állami területen az egyéni szükségletet meghaladó gyűjtés csak az erdőgazdálkodó előzetes írásbeli engedélyével gyakorolható.

Amennyiben jogszabály másképp nem rendelkezik, az egyéni szükségletnek személyenként és naponta legfeljebb

- 2 kg gomba,
  - 2 kg vadgyümölcs,
  - 2 kg gyógynövény
- gyűjtése minősül.

Magántulajdonú erdőben az erdőgazdálkodó engedélye nélküli haszonvétel minden esetben szabálysértés.

Az állami tulajdonú erdőben a megengedett mérték túllépése, a jogszabályellenes haszonvétel vagy engedély nélküli tevékenység valósítja meg a szabálysértést.

Fontos megjegyezni, hogy védett természeti területen gomba, vadgyümölcs és gyógynövény csak a természetvédelmi hatóság engedélyével gyűjthető. Az engedély nélküli gyűjtés természetvédelmi szabálysértés (figyelemmel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4.§ (3) bekezdésére és az a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 38.§ (1) bekezdés a) pontjára).

Új elkövetési magatartással egészült ki a szabálysértési tényállás, így már az erdei faválaszték szállítójeget nélküli szállítása is szabálysértésnek számít.

A fakitermelés jogosultja, illetve a kitermelt erdei faválasztékkal rendelkezni jogosult vagy annak meghatalmazottja a kitermelt erdei faválaszték származásáról köteles a szállításhoz szükséges igazolást (a továbbiakban: szállítójeget) kiállítani.

A szállítójeget a faanyag szállítója köteles a szállítás során magánál tartani és azt a hatóság képviselőjének felszólítására bemutatni.

Amennyiben a tényállás első fordulata szerinti cselekmény miatt az elkövetőt szabálysértési bírsággal sújtották, az erdészeti hatóság a gyűjtési naplót két évre visszavonja tőle, vagy annak az érintett személy részére történő kiadását két évre megtiltja.

A kiszabott pénzbírságról, helyszíni bírságról a szabálysértési hatóságok, és helyszíni bírságolásra jogosultak kötelesek az erdészeti hatóságot értesíteni.

III.4.8. 198. Felhívással szembeni engedetlenség

244. § Aki a természeti területek a védett természeti területek és értékek, az erdő, valamint a vadállomány őrzésével, védelmével kapcsolatban a külön jogszabályban meghatározott **természetvédelmi, erdészeti és vadászati hatósági feladatokat ellátó személy, az erdészeti szakszemélyzet tagja, a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, a mezőőr, illetve a halászati őr jogszabályban előírt felhívásának nem tesz eleget, vagy intézkedését akadályozza**, szabálysértést követ el.

A szabálysértés a rendészeti tevékenységet folytató személyek intézkedéseinek érvényesülését segíti elő.

A tényállásban felsorolt rendészeti tevékenységet folytató személyek az intézkedéseikre vonatkozó jogszabályok alapján kötelező jellegű utasításokat adhatnak.

Amennyiben ezt az intézkedés alá vont személy nem hajtja végre, azzal szabálysértést követ el.

Elköveti a szabálysértést például, aki az erre vonatkozó felhívás után sem

- hagyja el a tiltott területet,
- mutatja meg a csomagját,
- veti magát alá a ruházatátvizsgálásnak,
- adja át a jogszerűtlenül birtokolt tárgyat.

III.5. Büntető eljárásjogi ismeretek

III.5.1. A feljelentés

Közzvádra üldözendő bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést.

A hatóság tagja és a hivatalos személy, továbbá, ha törvény előírja, a köztestület köteles a hatáskörében tudomására jutott, közzvádra üldözendő bűncselekményt feljelenteni.

A feljelentésben meg kell jelölni a bizonyítási eszközöket, egyidejűleg gondoskodni kell a bűncselekmény nyomainak, a bizonyítási eszközök, valamint az elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolgok és vagyon megőrzéséről.

Feljelentést az ügyészségnél vagy a nyomozó hatóságnál lehet tenni. A feljelentést más hatóság és a bíróság is köteles fogadni, és azt a nyomozó hatóságnak, illetve az ügyészségnek megküldeni.

III.5.2. A szemle

Szemlét a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság rendel el és tart, ha a bizonyítandó tény megismeréséhez vagy megállapításához személy, tárgy vagy helyszín megtekintése, illetve tárgy vagy helyszín megfigyelése szükséges.

A szemlén fel kell kutatni és össze kell gyűjteni a tárgyi bizonyítási eszközöket, és gondoskodni kell a megfelelő módon történő megőrzésükről. A szemle alkalmával a bizonyítás szempontjából jelentős körülményeket részletesen rögzíteni kell, így különösen a szemletárgy felkutatásának, összegyűjtésének menetét, módját, helyét és állapotát. A tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása, rögzítése és biztosítása során úgy kell eljárni, hogy az eljárási szabályok megtartása utólag is ellenőrizhető legyen. A szemle tárgyáról, ha lehetséges és szükséges, kép-, hang-, illetve kép- és hangfelvételt, rajzot vagy vázlatot kell készíteni, és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

III.6. Kriminálisztikai ismeretek

III.6.1. Intézkedés tettenérés esetén

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jogosult törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény, szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, valamint a cselekmény folytatásában megakadályozni.

Továbbá jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőrség vagy intézkedésre jogosult személy értesítése mellett, annak megérkezéséig – de legfeljebb két óra időtartamra – visszatartani.

A tetten ért személy visszatartása intézkedés végrehajtása érdekében a **rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet** testi kényszert és vegyi eszközt alkalmazhat.

Tettenérés akkor áll fenn, ha az elkövető a bűncselekmény törvényi tényállását egészben vagy részben szemtanú jelenlétében valósítja meg, illetőleg őt a helyszínről távoztában vagy üldözés közben fogják el. Az is tetten érésnek minősül, ha nem a szemtanú, hanem más személy fogja el üldözés közben az elkövetőt.

A rendészeti feladatokat ellátó szakszemélyzet jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőrség, illetve az előállításra jogosult szerv értesítése mellett, annak megérkezéséig – de legfeljebb két óra időtartamra – visszatartani.

A büntetőeljárás törvénye szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozóhatóságnak haladéktalanul átadni, ha erre nincs módja, akkor a rendőrséget értesíteni.

A tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt bárki visszatarthatja, köteles azonban őt a rendőrségnek haladéktalanul átadni.

III.6.2. A helyszínbiztosítás

Nem minden esetben van lehetőség az elkövető tettenérésére és elfogására, vagy visszatartására, de az ilyen esetekben is fontos feladatai vannak a bűncselekményt észlelő rendészeti feladatot ellátó szakszemélyzetnek.

Ha a rendészeti feladatot ellátó szakszemélyzet nem ismeri fel, hogy bűncselekményt követtek el és az alábbi feladatait nem teljesíteti, azzal a későbbi nyomozást, és a bűncselekmény bizonyítását is megnehezíti.

III.6.2.1. A helyszínbiztosítás feladatai

A helyszínbiztosítás alapvető feladata a bűncselekmények, vagy balesetek helyszínének változatlan állapotban való fenntartása annak érdekében, hogy a hatósági eljárás sikere biztosítható legyen.

A helyszínbiztosító ez irányú tevékenysége a hatósági helyszíni szemle megkezdéséig a helyszín elválttatásának, illetőleg megváltoztatásának megakadályozására szolgál. A helyszínbiztosítás során mindig elsőbbséget élvez az élet- és vagyonmentés, a közveszély elhárítása, az elkövető elfogása, a nyomoknak a megsemmisüléstől való megóvása.

A helyszínbiztosítás feladatai:

- 1) Tájékozódás a helyszín körülményeiről
- 2) Rendőrség, mentők, tűzoltók értesítése
- 3) Elsősegélynyújtás a sérülteknek
- 4) Vagyonmentés
- 5) Tetten ért elkövető elfogása
- 6) A tanúk helyszínen tartása, illetéktelen személyek eltávolítása
- 7) A helyszín körülhatárolása, őrzése

III.6.2.2. Tájékozódás a helyszín körülményeiről, a helyszín felmérése

A helyszín megtekintése, az ott tartózkodók kikérdezése alapján tisztázni kell mi történt és az összegyűjtött információk alapján meg kell állapítani szükséges-e más hatóság értesítése. Bűncselekmény észlelése esetén mindig értesíteni kell a rendőrséget vagy más illetékes hatóságot.

Fel kell mérni, hogy vannak-e a helyszínen sérült vagy ellátásra szoruló személyek, és tájékozódni kell azok számáról, állapotáról a mentők értesítése, illetve az elsősegélynyújtás mielőbbi megkezdése érdekében.

III.6.2.3. Rendőrség, mentők, tűzoltók értesítése

A bejelentést mindig a 112-es segélyhívó számon kell megtenni. A 112 egy egységes európai segélyhívószám, amely ingyenesen hívható mind vezetékes, mind mobiltelefonról.

A hívást szakképzett diszpécser fogadja, aki vagy közvetlenül koordinálja az esetet, vagy átkapcsol a leginkább releváns szervezethez (mentők, katasztrófavédelem, vagy rendőrség).

A bejelentés tartalmazza:

- 1) A bejelentő nevét, telefonszámát, címét illetve a hívás helyszínét.
- 2) Milyen eseményről van szó (pl. közlekedési baleset, bűncselekmény, tüzeset).
- 3) Pontosán hol található a helyszín, hogyan lehet a legkönnyebben megközelíteni.
- 4) Van-e sérült, mennyi, milyen sérülésekről van szó.
- 5) Bűncselekmény esetén: milyen információk vannak az elkövetőről, látták-e, elfogták-e, milyen irányban menekül, miről lehet felismerni, mivel menekül, rendelkezik-e fegyverrel.
- 6) A helyszínbiztosítás megkezdéséről és az ennek során végrehajtott feladatokról.

Olyan - életmentést vagy elsősegélynyújtást igénylő - esetekben, ahol a hatóságok értesítésével együtt járó idővesztés később már nem orvosolható hátrányokat okozhat, az életmentést és elsősegélynyújtást soron kívül, a fentieket megelőzve vagy azokkal egyidejűleg meg kell kezdeni.

III.6.2.4. Életmentés, elsősegélynyújtás.

Az életmentés és az elsősegélynyújtás fontosabb érdek, mint a nyomok megóvása, ezért azt mindenképpen meg kell kezdeni, ha szükséges, de a lehetőségekhez képest törekedni kell a helyszín eredeti állapotának megőrzésére.

Ha a sérültet elszállítják, fel kell jegyezni az adatait, az elszállító orvos, mentőtiszt nevét, a jármű rendszámát, s hogy mely egészségügyi intézménybe viszik. Ajánlatos továbbá az orvostól tájékoztatást kérni a sérült állapotáról.

III.6.2.5. Vagyonmentés

A közveszély elhárítása és a további károsodások megelőzése szintén fontos feladat, de a vagyon mentése során már mérlegelni kell, hogy a nyomok megóvása vagy a bűnügyi érdekek a fontosabbak.

A vagyon mentését úgy kell végrehajtani, hogy az ne menjen se az életmentés, se a közveszély elhárításának rovására, és lehetőség szerint ügyelni kell a nyomok megóvására is.

III.6.2.6. A tetten ért elkövető elfogása

Amennyiben az elkövető a helyszínen van, el kell fogni, és a hatóságnak át kell adni.

Ahogy korábban említésre került, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja.

Olyan bűncselekmények esetén, amelyeknél kötelező a helyszíni szemle a helyszínbiztosítás akkor is szükséges, ha az elkövetőt elfogták.

III.6.2.7. A tanúk helyszínen tartása, illetéktelen személyek eltávolítása

Azt a személyt, aki érdemi információval tud szolgálni az eseményről illetve az elkövetőről, meg kell kérni, hogy várja meg a rendőrséget. Ha ezt valamiért nem teszi meg, akkor adatait és az általuk elmondottakat lehetőség szerint fel kell jegyezni.

Az illetéktelen személyeket el kell küldeni a helyszínről.

III.6.2.8. A helyszín körülhatárolása, őrzése

Fontos feladat, hogy azt a területet ahol a különféle elváltozások, bűnjeltárgyak, nyomok vannak, illetve anyagmaradványok maradhattak, le kell lezárni, és őrizni kell.

A lezárásnak ki kell terjednie a közvetlen helyszínre, az érkezés-távozás feltételezett útvonalára, a kapcsolódó események helyére.

A szabadban lévő nyomokhoz, bűnjelekhez nem szabad hozzáérni. Ha mindenképpen meg kell fogni egy bizonyítási eszközt, azt gumikesztyűvel vagy nejlon zacskóval kell megtenni.

Szükség esetén a nyomot le kell fedni, de olyan anyaggal, ami nem változtatja meg, szennyeződés nem kerülhet rá, lehetőleg még szag sem.

IV. Fejezet: A rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet és rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet ágazati szakmai és jogi ismeretei

IV.1. Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet jogállása, irányítása, jogosultságai és kötelezései

IV.1.1. Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet jogállása

Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet jogállását, jogosultságait és kötelezettségeit

- 1) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evtv.);
- 2) az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vételének és nyilvántartásból való törlésének, továbbképzésének, szolgálati tevékenységének részletes szabályairól, valamint az erdészeti hatósági és igazgatási feladatokat ellátó személyek szolgálati tevékenységének egyes szabályairól szóló 71/2010. (V. 13.) FVM rendelet;
- 3) az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályairól szóló 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendelet;
- 4) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet;
- 5) a faanyag kereskedelmi lánc felügyeletével kapcsolatos eljárás, bejelentés, adatszolgáltatás, nyilvántartás és ellenőrzés részletes szabályairól szóló 414/2017. (XII. 18.) Korm. rendelet

határozza meg.

IV.1.2. Az erdészeti munkák szakmai irányítása

Az erdőgazdálkodónak az erdőgazdálkodási tevékenység szakszerűségének biztosítása érdekében **jogosult erdészeti szakszemélyzetet** kell alkalmaznia, kivéve, ha az erdőgazdálkodó – gazdálkodó szervezet esetén annak személyesen közreműködő tagja – jogosult erdészeti szakszemélyzeti besorolással szerepel az erdészeti szakirányítói névjegyzékben.

IV.1.3. Az erdészeti szakszemélyzet jogosultságai és kötelességei

Az erdészeti szakszemélyzet szakirányítási tevékenysége során

- ellátja az erdőben jogszerűen végezhető erdőgazdálkodási tevékenységek szakmai irányítását, valamint
- az erdő fennmaradását, fejlődését veszélyeztető állapotról, eseményről, vad általi károsításról való tudomásszerzést követően az erdőgazdálkodót vagy az erdőgazdálkodó által alkalmazott jogosult erdészeti szakszemélyzetet haladéktalanul értesíti, illetve a veszély elhárításában a tőle elvárható módon közreműködik.

Az erdészeti szakszemélyzetnek a tevékenység folytatására, valamint az intézkedésére való jogosultságát a rendőrség által kiadott szolgálati igazolvány igazolja.

A rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet és jogosult erdészeti szakszemélyzet szolgálati igazolványának tartalmára, kiadására, nyilvántartásba vételére és nyilvánosságára, valamint szolgálati jelvényére a Rendészeti törvény rendelkezései az irányadók.

A rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet és jogosult erdészeti szakszemélyzet őrzési tevékenysége során az erdőben, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen és az erdészeti magánúton jogosult:

- az erdőt veszélyeztető vagy károsító jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért személlyel szemben,
- olyan jármű vezetőjével szemben, amelyről alaposan feltételezhető, hogy azon jogellenesen szerzett fa-, szaporítóanyag, illetve egyéb erdei termék van,
- az erdőt veszélyeztető vagy károsító jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért, vagy az elkövetéssel alaposan gyanúsítható személlyel szemben a jogellenesen szerzett faanyag és szaporítóanyag, valamint egyéb erdei termék, valamint az elkövetéshez (veszélyeztetéshez) használt eszköz biztosítása érdekében

a Rendészeti törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására.

Az erdészeti szakszemélyzet, valamint a jogosult erdészeti szakszemélyzet az erdőben, az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen és az erdészeti magánúton végzett erdőőrzési tevékenységével, valamint a jogellenes cselekmény hatóságnak történő bejelentésével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

Az erdészeti szakszemélyzet az intézkedésével összefüggésben megismert személyes adatokat kizárólag eljárás kezdeményezése céljából, az ahhoz szükséges ideig kezelheti.

IV.1.4. Jogosult erdészeti szakszemélyzet további jogosultságai és kötelességei

A jogosult erdészeti szakszemélyzet, az erdészeti szakszemélyzet részére megfogalmazott kötelességeken és jogosultságokon túl

- 1) az erdőgazdálkodó részére szakmai tájékoztatást és tanácsot ad a jogai gyakorlása és kötelezettségei teljesítése érdekében,
- 2) az erdőgazdálkodót szakmai kérdésekben képviseli a helyszíni szemléken, hatósági ellenőrzéseken, valamint a körzeti erdőtervezéshez kapcsolódó egyeztetéseken,
- 3) a tudomására jutott, az erdőgazdálkodót érintő tényekről, adatokról az erdőgazdálkodót haladéktalanul tájékoztatja,

- 4) az erdőgazdálkodó erdészeti hatóság felé tett bejelentéseit, adatszolgáltatásait ellenjegyzi, illetve lehetőség szerint azt elektronikus úton benyújtja, valamint
- 5) kiállítja a műveleti lapot.

Felsőfokú erdészeti szakirányú végzettséggel rendelkező jogosult erdészeti szakszemélyzet jogosult

- 1) erdőtelepítési kivitelezési terv készítésére,
- 2) termőhelyfeltárási szakvélemény készítésére,
- 3) erdészeti magánút, épített közelítő nyom, illetve azok tartozékai tervezésére, felelős műszaki vezetésére, műszaki ellenőrzésére,
- 4) körzeti erdőtervezés kivételével erdészeti térképezésre,
- 5) erdő rendeltetését szolgáló műtárgy, csatorna, tározó tervezésére, felelős műszaki vezetésére, műszaki ellenőrzésére,
- 6) közjóléti létesítmény engedélyezési tervének készítésére, felelős műszaki vezetésére, műszaki ellenőrzésére, valamint
- 7) örökerdő fenntartási terv, átalakítási terv és erdőfelújítási terv készítésére.

Bejelentési kötelezettség

Jogosulatlanul végzett fakitermelés, vagy egyéb erdőt károsító cselekmény észlelése esetén az erdőgazdálkodó, vagy annak hiányában az erdő tulajdonosa, jogszerű használója haladéktalanul köteles bejelentést tenni a rendőrség és az erdészeti hatóság felé.

IV.2. Az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vételének, nyilvántartásból történő törlésének, tevékenységének és továbbképzésének szabályai, egyenruha viselése

IV.2.1. Erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vétele

A szakszemélyzeti névjegyzékben az erdészeti hatóság a feladatellátás szempontjából két kategóriában tartja nyilván a szakszemélyzetet.

- **Kizárólag szakfeladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet:** az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evtv). 98. § (2) bekezdésben foglalt jogosultságokkal nem rendelkező, kizárólag az erdészeti munkák szakmai irányítását ellátó erdészeti szakszemélyzet, illetve jogosult erdészeti szakszemélyzet.
- **Rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet:** az Evtv. 98. § (2) bekezdésben foglalt jogosultságokkal rendelkező erdészeti szakszemélyzet, illetve jogosult erdészeti szakszemélyzet.

Ennek megfelelően jelen tananyag a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet és jogosult erdészeti szakszemélyzet tevékenységét részletezi.

Erdészeti szakszemélyzetként az a természetes személy vehető nyilvántartásba, aki erdőszaktanús szakképesítéssel, erdőmérnök vagy okleveles erdőmérnök szakképzettséggel rendelkezik.

Jogosult erdészeti szakszemélyzetként az a természetes személy vehető nyilvántartásba, aki az ismertetett feltételek teljesítésén felül

- az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam területén erdőgazdálkodási szakterületen a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtását megelőző tíz évben legalább két éves szakmai gyakorlatot szerzett, valamint
- a külön jogszabályban meghatározott, az erdőgazdálkodást és az erdészeti szakirányítást érintő hatályos jogszabályokról és azok alkalmazásáról szóló általános továbbképzést teljesítette.

Rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzetként, valamint rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzetként az a személy vehető nyilvántartásba, aki a fenti feltételeken túl rendelkezik a Rendészeti törvény szerinti szolgálati igazolvánnyal és jelvénnel.

A nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet az erdészeti hatóság központi szerve által rendszeresített és a honlapján közzétett formanyomtatványon, az erdészeti hatóságnak a kérelmező állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti illetékes területi szervéhez kell benyújtani.

A kérelemhez csatolni kell:

Minden rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vételi eljárásban **KÖTELEZŐ** benyújtani

- az erdészeti végzettséget igazoló dokumentum másolatát,
- az igazgatási szolgáltatási díj befizetését igazoló dokumentum(ka)t – beleértve a szolgálati igazolvány és/vagy a rendészeti igazolvány és jelvény kiadásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat,
- erdészeti szakfeladatot ellátó szakszemélyzet esetén 3x4 cm méretű arcfényképet,
- rendészeti szolgálati igazolvány és jelvény kiadására irányuló, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv részére szóló kérelmet, annak mellékleteivel.

Jogosult erdészeti szakszemélyzet nyilvántartásba vétele esetén benyújtandó a fentiekén túl

- szakmai gyakorlati időre vonatkozó igazolások másolata, valamint nem magyar nyelvű igazolás esetén annak hiteles fordítása,
- továbbképzés és az azt záró vizsga teljesítéséről szóló tanúsítvány.

Az erdészeti hatóság az erdészeti munkák szakmai irányítására és az erdő őrzésére, valamint az erdőkezelésre jogosult személyekről, illetve vállalkozásokról erdészeti szakirányítói névjegyzéket vezet.

Az erdészeti szakirányítói névjegyzék az erdészeti szakszemélyzet, illetve a jogosult erdészeti szakszemélyzet alábbi adatait tartalmazza:

- 1) családi és utónév, ideértve a születési családi és utónevet,
- 2) születési hely, idő,
- 3) anyja neve,
- 4) lakcím vagy tartózkodási hely,

- 5) adóazonosító jel,
- 6) levelezési cím,
- 7) telefonszám, e-mail-cím,
- 8) az erdészeti szakszemélyzet kiemelt besorolásai:
  - jogosult erdészeti szakszemélyzet,
  - felsőfokú végzettségű erdészeti szakszemélyzet,
  - rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet,
- 9) nyilvántartási kód,
- 10) a továbbképzéseken való részvételt igazoló bejegyzések,
- 11) az erdészeti hatóság által az erdészeti szakszeméllyzettel szemben alkalmazott szankciók.

Az erdészeti szakirányítói névjegyzék a 8-11 pontban foglalt adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

Az erdészeti szakirányítói névjegyzék az erdészeti szakirányító vállalkozás alábbi adatait tartalmazza:

- 1) egyéni vállalkozó esetében:
  - családi és utónév,
  - székhely,
  - telephely,
  - levelezési cím,
  - egyéni vállalkozói nyilvántartási szám,
  - adószám,
- 2) jogi személy esetében:
  - szervezet megnevezése,
  - székhely,
  - telephely,
  - képviselő neve,
  - adószám,
- 3) nyilvántartási kód,
- 4) erdőkezelésre való jogosultság fennállása esetén a jogosultság ténye,
- 5) szakirányító vállalkozás által alkalmazott erdészeti szakszemélyzet és jogosult erdészeti szakszemélyzet azonosító adatai, valamint
- 6) az erdészeti hatóság által az erdészeti szakirányító vállalkozással szemben alkalmazott szankciók.

Az erdészeti szakirányítói névjegyzék a 3-6 pontban foglalt adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

Az erdészeti szakirányítói névjegyzék adatai országosan vezetettek, – a névjegyzékben szereplő születési helye, ideje, anyja neve, adóazonosító jele kivételével – nyilvánosak, azokból az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint – elektronikus úton is – betekintés biztosítható, és szemlemásolat adható.

A névjegyzékben szereplő személy a névjegyzékben szereplő adataiban bekövetkező változást köteles az erdészeti hatóságnak állandó lakóhelye, tartózkodási helye, székhelye vagy telephelye szerint illetékes területi szervéhez 15 napon belül bejelenteni.

Az erdészeti hatóság a szakszemélyzet kérelmére családi és utónevét, jellemző működési területét és elérhetőségét honlapján közzéteszi.

A szakszemélyzet köteles a nyilvántartásba vételt megelőzően az erdészeti hatóság lakóhely vagy tartózkodási hely szerint illetékes területi szervének vezetője előtt esküt tenni.

Az eskü szövege: „Én ..... esküszöm, hogy a rám bízott erdőben, a munkaköröm (megbízásom) alapján felmerülő erdészeti szakirányítási feladatokat a jogszabályokban rögzített kötelezettségek betartásával, a legjobb tudásom szerint elvégzem, az erdőt, az erdő közérdekű funkcióinak érvényesülését, valamint az erdőgazdálkodás érdekeit veszélyeztető és károsító hatások, cselekmények és károkozások megelőzése, illetve megszüntetése érdekében szükséges intézkedéseket megteszem. Feladataim végrehajtása során mindig pártatlanul járok el, a rám ruházott jogokkal vissza nem élek.”

(Az eskütevő meggyőződése szerint:)

„Isten engem úgy segítse!”

Az esküt szóban kell elmondani, és írásban megerősíteni. Az eskü letételéről az erdészeti hatóság tanúsítványt állít ki.

Az erdészeti hatóság a nyilvántartásba vett szakszemélyzet részére egyedi sorszámozású szolgálati igazolványt és szolgálati jelvényt ad ki. A szolgálati igazolvány kibocsátását az erdészeti hatóság központi szerve a biztonsági okmányok védelmének rendjéről szóló külön jogszabályban foglaltak szerint engedélyezteti.

IV.2.2. Az erdészeti hatóság által szervezett továbbképzések

Az erdészeti hatóság a jogosult erdészeti szakszemélyzet részére az alábbi hatósági továbbképzéseket szervezi:

- az erdőgazdálkodást és az erdészeti szakirányítást érintő hatályos jogszabályokról szóló általános továbbképzés,
- az 1) pontban foglalt jogszabályok változásairól, valamint az alkalmazásuk aktuális kérdéseiről szóló, szükség szerinti gyakorisággal szervezett kiegészítő továbbképzés.

A jogosult erdészeti szakszemélyzet köteles a továbbképzéseken – az előadások és konzultációk időtartamának legalább 80%-án – részt venni.

A továbbképzések ismeretanyagát, helyét, időpontját, időtartamát, tematikáját, továbbá a jelentkezés módját az erdészeti hatóság központi szerve határozza meg és azt a honlapján közzéteszi.

A továbbképzésre történő jelentkezést az erdészeti hatóság akkor fogadja el, ha az a továbbképzés időpontját legalább 15 nappal megelőzően beérkezik.

Az erdészeti hatóság a továbbképzésre jelentkezőket a jelentkezés során általuk megadott módon értesíti a jelentkezés elfogadásáról, és a jelentkezők névsorát a továbbképzés időpontját megelőzően legalább 5 nappal a honlapján közzéteszi.

A NÉBIH a vizsga végén egy, a részvételtől szóló tanúsítványt ad át minden vizsgázó részére. A részvételtől szóló tanúsítvány jogosult szakszemélyzet státusz bejegyzésére nem alkalmas.

A vizsgalapok javítása után a NÉBIH a sikeres teljesítéséről egy további tanúsítványt állít ki,

amit postán küld ki minden érintett személynek. Az eredményes vizsga tényét a hatóság a névjegyzékbe bejegyzi. Sikeres vizsga esetén mindenkinek két tanúsítványa lesz.

IV.2.3. Törlés a névjegyzékből

IV.2.3.1. A szakszemélyzet törlése a névjegyzékből

Az erdészeti hatóság a szakszemélyzetet törli a névjegyzékből

- az erdészeti szakirányítási tevékenység megszüntetésének bejelentése esetén,
- halál esetén.

IV.2.3.2. A jogosult erdészeti szakszemélyzet törlése a névjegyzékből

Az erdészeti hatóság cselekmény elkövetésével érintett erdőrészlet szerint illetékes területi szerve a jogosult erdészeti szakszemélyzetet törli a névjegyzékből, ha

- 1) az Evtv. 70. § (3) bekezdés szerinti, az adott erdőrészletre vonatkozó műveleti lapot nem az erdőgazdálkodó részére állítja ki, vagy
- 2) az Evtv. 40. § (1) bekezdés szerinti érvényes erdőterv nélkül, vagy az erdőtervi előírásnak ellentmondó műveleti lapot állít ki, vagy
- 3) az Evtv. 41. § (1) bekezdés szerinti bejelentés nélkül, vagy a bejelentésben foglaltakkal nem egyező tartalmú műveleti lapot állít ki, vagy
- 4) az Evtv. 41. § (3) bekezdés szerinti határnap előtt műveleti lapot állít ki, vagy
- 5) az Evtv. 41. § (4) bekezdés szerinti eljárás jogerős határozattal történő lezárása előtt műveleti lapot állít ki, vagy
- 6) az Evtv. 41. § (4) bekezdés szerinti feltételt, korlátozást vagy tiltást figyelmen kívül hagyó műveleti lapot állít ki, vagy
- 7) az Evtv. 98. § (1) bekezdés a) pont szerinti kötelezettségét megszegve közigazgatási eljárásban történő felhasználásra a hatóság megtévesztésére alkalmas olyan dokumentumot ellenjegyez, amely valótlanságot tartalmaz az erdő állapotáról, vagy
- 8) olyan elvégzett tevékenységről szóló erdőgazdálkodói bejelentést ellenjegyez, amely tevékenység nem került végrehajtásra.

A névjegyzékből törölt személy jogosult erdészeti szakszemélyzetként a törlésről rendelkező döntés jogerőre emelkedésétől számított egy évig nem vehető nyilvántartásba.

Az erdészeti hatóság a szakszemélyzet tagjának jelvényét, szolgálati igazolványát a névjegyzékből történő törléssel egyidejűleg bevonja, amely tényről a honlapján közleményt tesz közzé.